

ROČNÍK XIII • ČÍSLO 1
11. LEDNA 2019

TĚŠÍNSKÉ

INFORMAČNÍ MĚSÍČNÍK MĚSTA ČESKÝ TĚŠÍN

LISTY

Senior doprava

Od 1. 2. se svezou i občané 65+

STRANA 3

Historie Svibice

Před 110 lety část koupil Těšín

STRANY 6 a 7

Srdečný novoroční pozdrav

Vážený občané,
přijměte naše přání úspěšného roku 2019, neutuchajícího
zdraví, štěstí a spokojenosti.

Gabriela Hřebačková, starostka
Vít Slováček a Tomáš Pavelek, místostarostové

Svoz vánočních stromků

V lednu již popáté proběhne svoz vánočních stromků, občané je mohou odložit na stanoviště 1100 l kontejnerů na směsný komunální odpad. Svoz vánočních stromků proběhne v těchto termínech: 15., 22. a 29. ledna 2019. Následně je firma FCC Česká republika, s. r. o. předá v Ostravě ke zpracování na dřevní štěpku, poté dřevní štěpka poputuje ke zpracovateli štěpky nebo k využití do tepláren. (LK)

Nádoby na bioodpad

Vlastníci nebo nájemci rodinných domů se zahradou mohou stále žádat o nádoby na bioodpad. Požádat lze prostřednictvím formuláře na webových stránkách města nebo na speciální e-mailové adrese: bioodpad@tesin.cz. Žádosti v tištěné podobě jsou k dispozici ve vestibulu MěÚ Český Těšín, nám. ČSA 1/1. Dodání nádoby a svoz bioodpadu po dobu pěti let bude pro občany zdarma. V době uzávěrky Těšínských listů bylo k dispozici ještě 1050 nádob na bioodpad. (LK)

Nový rozpočet chce posílit finanční stabilitu

Nejdůležitější krok pro další fungování města, rozpočet na rok 2019, schválili během poslední, prosincové schůze zastupitelé. Strategický dokument zabezpečuje další snižování úvěrů a dlouhodobých závazků města. Do diskuse se zapojil jediný zastupitel a rozpočet prošel hladce většinou hlasů.

„Je dobře, že se rozpočet podařilo schválit před koncem roku. Je to nejdůležitější materiál, který zastupitelstvo projednává. Umožní nám fungování města bez komplikací. Diskuse je velmi přínosná, mnohé věci se tím vysvětlily. Chceme posílit stabilitu rozpočtu a zvýšení provozního salda,“ poznamenala starostka Gabriela Hřebačková. Koaliční strany zdůraznily, že se při sestavování konečné verze rozpočtu řídily zodpovědným rozhodováním a hospodařením.

Schodek má vyrovnat hlavně přebytek

Rozpočet je konstruován jako schodkový s tím, že rozdíl město pokryje jako každý rok nevyčerpanými vlastními zdroji vytvořenými v minulých letech. V meziročním období vedení města snížilo schodek o více než deset milionů korun, z 74,6 milionu v roce 2018 na 64 milionů korun v letošním roce. pokračování na straně 4

Změny tras linek a nové zastávky MHD od ledna 2019

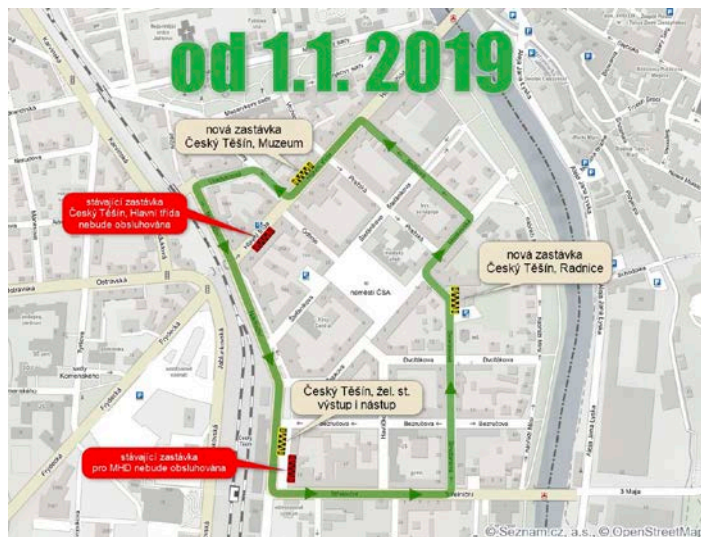
Se začátkem ledna došlo k velkým změnám v českotěšínské městské hromadné dopravě. Především byly prodlouženy dvě linky – do centra a do místní části Horní Žukov. V této souvislosti došlo k časovým posunům většiny spojů z důvodu prodloužení jízdní doby.

„Těmito kroky se snažíme ulehčit občanům přístup k jednotlivým úřadům a institucím ve středu města. Zároveň to vnímáme jako pobídku k většímu využívání veřejné linkové osobní dopravy a jejímu upřednostnění před dopravou individuální, která je mnohem větší záležitostí pro ekologii. Věříme, že k tomu přispějí i čtyři zcela nové autobusy, které jsou plně nízkopodlažní, klimatizované, s nejmodernějšími vyčítávkami pro pohodlí a komfort cestování,“ uvedla starostka Gabriela Hřebáčková.

Splnění dlouhodobého slibu

Od Nového roku je prodloužena stávající trasa linky 723 do Horního Žukova. Na této trase byly vybudovány dvě zcela nové zastávky: „Dolní Žukov, Kotlovina“ a „Horní Žukov, točna“.

Prodloužení linky obsluhující tuto část města předcházelo mnoho let příprav a konzultací. „Prodloužení linek bylo dopravně velmi složité a vynutilo si výstavbu točny a šesti výhyben na úzké komunikaci, která nebyla od svého vzniku určena pro autobusovou dopravu ani takový nárůst automobilové dopravy. Plníme tím své dlouhodobé sliby občanům, že zajistíme větší obslužnost této části města, kde probíhá čilý stavební ruch a stěhují se sem rodiny

Změna zastávek se týká také centra města.

REPRO / TĚŠÍNSKÉ LISTY

s malými dětmi. Úpravami trasy ve středu města vycházíme vstříc požadavkům především starších občanů, se kterými jsme toto projednávali na mnoha setkáních,“ řekl místostarosta Vít Slováček.

Prodloužení tras i přesun zastávek

S prvním lednem se změnila i trasa linek č. 721-723 obsluhujících centrum města. Vznikla zcela nová zastávka „Radnice“ na ulici Smetanova, tzn. v blízkosti tržnice a budovy radnice. Dvě zastávky také změnila lokalizaci.

„V centru města jsme přemístili zastávku „železniční stanice“ pro nástup cestujících do všech spojů linek MHD, která byla doposud před hotelem Piast. Konkrétně na protější stranu, blíže k budově nádraží, do prostor současné zastávky. Došlo i k přemístění

zastávky „Hlavní třída“. Nově je situována naproti budově muzea a nese název této instituce, tedy „Muzeum“, říká vedoucí oddělení dopravy Městského úřadu Český Těšín Tomáš Hloušek.

Zároveň došlo k přejmenování některých zastávek, jejichž názvy pozbyly dřívějšího významu v důsledku stěhování institucí nebo zá-

niku objektu. Jedná se o zastávku „Hrabinská, DDM“, která bude nově „Hrabinská“, zastávku původně „Svibice, pož. zbroj.“ nahradí nově „Svibice, kostel“, zastávku „Hřbitovní, obchod“ nově „Hřbitovní“.

Změny zvýšily příspěvek města

V roce 2018 byla dopravci ARRIVA MORAVA a. s. poskytnuta kompenzace na městskou autobusovou dopravu ve výši 6,022 milionu korun. Pro rok 2019 je v rozpočtu města navržena výše kompenzace 8,618 milionu korun na základě „Smlouvy o veřejných službách k zajištění dopravní obslužnosti města Českého Těšína městskou autobusovou dopravou v letech 2019 až 2028“.

„Nárůst kompenzace je ovlivněn zejména dvěma skutečnostmi. Zvyšuje se roční výkon prodloužením tras linek do centra města a do Horního Žukova. Také byly pořízeny zcela nové čtyři autobusy, které budou jezdit po celou dobu smluvního vztahu mezi dopravcem a městem. Výše jízdného pro rok 2019 zůstává beze změn,“ doplnila vedoucí odboru živnostenského a dopravy Eva Widnicová. (DH)

Stávající trasa linky 723 se prodlužuje do Horního Žukova.

Ke stovce chybí manželům necelý rok

Nejstarším manželským párem jsou v Českém Těšíně Lidia a Tadeusz Gojniczkovi. Oba v letošním roce oslaví sto let. Spolužáci z víceletého Polského reálného gymnázia v Orlové, kde v roce 1938 odmaturovali, si řekli „ano“ v českotěšínském kostele Na Nivách v říjnu 1945.

(DH) FOTO | DOROTA HAVLÍKOVÁ

Vážení čtenáři, rozhodnutím vedení města budou nyní Těšínské listy vycházet častěji, a to každý měsíc v rozsahu 24 stran mimo období letních prázdnin. To vyjde jedno rozšířené vydání na 40 stranách. Náš komunální časopis najdete ve svých poštovních schránkách, ale také v budovách městského úřadu, knihovnách, informačním centru a dalších místech vždy zhruba v polovině měsíce. Pro okrajové části města připravujeme také další distribuční kanál, o němž vás budeme informovat. Současně se mění tiskárna, kdy město vysoutěžilo na další období levnější nabídku.

Vedení města tak naplňuje jednu z programových priorit, a to větší informovanost občanů. Obsah, na který jste zvyklí, se nemění. S ohledem na autorovu vytíženost najdete oblíbený cyklus Stavební vývoj města v každém druhém čísle. I nadále budeme pro vás vyhledávat v archívech zajímavosti spojené s naším městem a jeho lidmi, zvyky, událostmi. Budeme rovněž sledovat a popisovat aktuální dění.

Zveme také k návštěvě facebookové stránky Město Český Těšín, kde denně najdete několik aktualit a příspěvků týkajících se nejen města, ale i regionu, a kde je také místo na rozsáhlejší fotoreportáže. Přejeme příjemné čtení!

DOROTA HAVLÍKOVÁ, ŠÉFREDAKTORKA

Ve městě je téměř sto padesát Dobrých andělů

Dobrým andělem se stává každý, kdo přispívá nadaci Dobrý anděl a prostřednictvím pravidelných finančních příspěvků tak pomáhá rodinám s dětmi, které zasáhla vážná nemoc.

Díky těmto darům pak mohou jejich rodiče uhradit výdaje spojené s léčbou – například častou dopravu do nemocnice, doplatky léků, speciální stravu, zdravotnické pomůcky, rehabilitace a další potřebné terapie.

Dobří andělé pomáhají i u nás

„Celkově již dárči pomohli více než šesti tisícům rodin. Z Českého Těšína konkrétně jedenácti z nich a dárců, Dobrých andělů, ve vašem městě najdeme téměř sto padesát. Děkuje všem, kteří se rozhodli

Dobří andělé pomáhají potřebným rodinám, které se ocitly ve složité životní situaci.

FOTO | ARCHIV NADACE

nezištně pomáhat druhým. Každý den vidíme, že i malý příspěvek po-

může a dokáže vykouzlit úsměv na tváři," vzkazuje čtenářům Petr Sý-

kora, spoluzakladatel nadace Dobrý anděl.

Naprostá transparentnost

Veškeré příspěvky dárců nadace Dobrý anděl odevzdává potřebným rodinám do posledního haléře, protože je její provoz hrazen ze soukromých zdrojů Petra Sýkory a dalších filantropů. Navíc získává každý dárcce, který se zaregistruje na www.dobryandel.cz, i přístup do svého Andělského účtu, kde vidí konkrétní příběhy rodin, kterým pomáhá. Aktuálně nadace každý měsíc přijme asi 85 nových žádostí o pomoc a celkem odesílá příspěvky více než třem tisícům rodin.

MARKÉTA KRÍŽOVÁ,
NADACE DOBRÝ ANDĚL

Klub Medvíďe aneb Knihy jsou prima úplně odmala

Českotěšínská knihovna se ve spolupráci s městem zapojila do mezinárodního projektu „S knížkou do života/Bookstart“, který už řadu let probíhá v cca 20 zemích světa.

Bookstart se zaměřuje zejména na spolupráci s rodiči a dětmi do 6 let. Jeho cílem je podpora verbál-

ních a komunikačních dovedností a čtenářství u dětí a pochopení významu čtenářských dovedností pro rozvoj dítěte i jeho budoucnost u rodičů.

Takto vznikl na pobočce v Havlíčkově ulici klub Medvíďe, kde se scházejí rodiče s nejmenšími dětmi.

Pro účastníky je připraven pestrý program zahrnující nejen čtení zajímavých knih, ale také spousta aktivit „šitých na míru“ nejmenším návštěvníkům. Rodiče se zde dozvědí o knižních novinkách týkajících se jejich rodičovství nebo třeba koníčků a mohou strávit čas v příjem-

ném prostředí. Pro nové občanky jsme připravili dárkové tašky s motivacími předměty.

Na popud návštěvníků se od začátku roku 2019 budeme scházet pravidelně každý měsíc, a to v poslední středu v měsíci.

KATEŘINA ŠILDROVÁ, MĚK ČESKÝ TĚŠÍN

Senior doprava nově od února i pro občany starší 65 let!

Od září loňského roku mohou občané Českého Těšína starší 70 let využívat zvýhodněné přepravy prostřednictvím služby Senior doprava Český Těšín. Nyní město vychází vstříc i mladším zájemcům a rozšiřuje okruh oprávněných uživatelů.

Senior dopravu Český Těšín provozuje dle požadavku města Oblastní spolek Českého červeného kříže Karviná. Po vyhodnocení startovacího provozu a požadavků ze strany občanů jsme se rozhodli od 1. 2. 2019 snížit věkovou hranici z 70 na 65 let.

Senior doprava je tedy od 1. 2. 2019 určena občanům města starším 65 let, kteří nevyužívají pobytové sociální služby. Využití specializované dopravy je možné v pracovních dnech od 7 do 15 hodin v rámci katastrálního území města včetně jeho okrajových částí (Stanislavice, Svibice, Mistřovice, Koňákov, Mosty, Horní Žukov a Dolní Žukov) pouze do určených cílových míst:

- Poskytovatelé zdravotních služeb na území města,
- Úřad práce ČR – kontaktní pracoviště na území města,
- Městský úřad Český Těšín – detašovaná pracoviště na území města,
- Česká pošta – pobočky na území města.

Každá oprávněná osoba může využít zvýhodněnou specializovanou dopravu maximálně v rozsahu šest jízd měsíčně (jedna jízda = jeden směr). Cena jízdy činí 20,- Kč, přičemž doprovod seniora, v počtu jedné osoby, má dopravu zdarma.

Platba probíhá na základě zakoupení permanentky u řidiče na 6, 12 nebo 18 jízd. Platnost permanentky končí 31. 12. 2019.

Přepřevu je nutné objednat minimálně 48 hodin předem na dispečinku Senior dopravy ČČK Karviná, tel.: 607 752 550, a to v pracovních dnech v době od 7.00 do 15.00.

KLAUDIE DINELLI,
VEDOUČÍ ODBORU SOCIÁLNÍHO

ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ
KARVINÁ

ČESKÝ TĚŠÍN

SENIOR DOPRAVA

Služba je určena pro osoby starší 65 let.
Cena jedné jízdy je 20,-Kč.
Maximálně je možné vybrat 6 jízd měsíčně.

pondělí - pátek
7:00 - 15:00

OBJEDNÁVKY A INFORMACE NA TEL.:
pondělí - pátek od 7:00 do 15:00 hodin

607 752 550

Senior doprava ČČK je finančně podporována městem Český Těšín

Vedení Českého Těšína ocenilo bezpříspěvkové dárce krve

Začátkem prosince vedení města Český Těšín vždy oceňuje neaktivnější dárce krve z řad občanů. I loni starostka Gabriela Hřebacková a místostarostové Tomáš Pavelek a Vít Slováček přijali držitele Zlatých křížů. Mezi oceněnými za rok 2018 jsou i rekordmani se 180 odběry. Oceňování bezpříspěvkových dárců krve si klade za cíl zvýšit společenskou vážnost bezpříspěvkového dárcovství a dárců samotných. Dárcům děkujeme za jejich životní postoj. (DH) FOTO | DOROTA HAVLÍKOVÁ

Městská hromadná doprava v Těšíně získala nové autobusy

V ulicích Českého Těšína se objevily čtyři špičkové autobusy. Jejich nasazení bylo jednou z hlavních podmínek desetiletého tendru na zajištění městské hromadné dopravy na území města.

Občané našeho města dostali to nejlepší, co autobusový trh v současnosti nabízí. Čtyři zcela nové, moderní autobusy Scania Citywide plní nejpřísnější emisní normy a jsou velice šetrné k životnímu prostředí. Každý přepraví 85 cestujících, v interiéru má 22 pevných sedadel a tři sklopná v prostoru pro kočárek. Vozidlo je plně nízkopodlažní a vybaveno nájezdovou rampou pro cestující na invalidním vozíku.

Pohodlná sedadla se žlutým potahem jsou voděodolná a mají

speciální antibakteriální úpravu. Podlaha je opatřena speciálním protiskluzovým povrchem. V interiéru zaujmou nerezová madla, která jsou hygieničtější a bezúdržbová.

Ve vozidle je na třech místech USB port pro dobíjení mobilních zařízení. Z každého sedadla v autobuse je v dosahu signalizační zařízení pro zastavení vozidla na příští zastávce. V letních měsících bude cestování příjemnější nejen díky celoprostorové klimatizaci, ale také tónování bočních oken. Interiér se díky tomu tolik nepřehřívá a klimatizace je účinnější. Exteriér autobusu je na první pohled nadčasový a dotváří podobu moderního dopravního prostředku. (RED)

Nový rozpočet chce posílit finanční stabilitu, některé investice byly odloženy

dokončení ze strany 1

Rozpočet počítá s celkovými příjmy 460 519 795 korun a výdaji na úrovni 524 548 908 korun. Město v současné době splácí dva investiční úvěry a jeden závazek neinvestičního charakteru pro zajištění úsporných energetických opatření ve svých budovách a zařízeních. Celková výše zadlužení byla v loňském roce na úrovni 88 milionů korun.

Vedoucí finančního odboru Halina Matulová zdůraznila, že na přípravě dokumentu se podíleli vedoucí odborů, vedení městské policie i příspěvkových organizací. Vznikl ve volebním roce, tedy na rozhraní dvou volebních období. Po ustavujícím jednání nového zastupitelstva pokračovala jednání, která dovedla dokument k finální podobě.

„Předpokládáme, že navrhované saldo 64 milionů korun uhradíme částečně z rezervy 36 milionů korun, kterou máme k dispozici, a částečně z výsledků hospodaření v běžném roce,“ uvedla vedoucí finančního odboru města s tím, že na straně příjmů jsou uvedeny dotace, u kterých bylo o jejich čerpání již rozhodnuto. V době schvalování rovněž nebyla zřejmá výše příspěvku na přenesenou působnost státu, kde se očekává valorizace, která může navýšit příjmy města.

Dvě investice se odsouvají v čase

Diskuse byla krátká a zapojil se do ní pouze jeden zastupitel. Největší

výměnu názorů vyvolalo posunutí v čase dvou investičních akcí.

„Chybí nám zde několik věcí. Nejpodstatněji návaznost a další finanční podpora města pro dva projekty, na kterých se pracovalo již v předchozích letech. Je to projekt „Mezi Lány“, kde se tato stejnojmenná lokalita dlouhodobě připravuje pro výstavbu rodinných domů hlavně ze strany mladých občanů a vnímám to jako nedobrý postup. Druhou je příprava výstavby malometrážních bytů pro starší obyvatele města za domovem důchodců, abychom mohli do budoucna požádat o dotaci,“ uvedl Stanislav Folwarczny.

Podle vedení města však došlo pouze k přehodnocení a odkladu části investičních záměrů. „Tyto projekty jen přesouváme do dalšího roku, protože usilujeme o větší finanční stabilitu města. Přestože se nám daří a panuje růst, nechceme zbytečně dál zvyšovat náklady a více se zadlužovat. V současné době je město zatíženo několika závazky, mimo jiné dostavbou multifunkční sportovní haly ve Svojsíkové aleji, kterou financujeme z vlastních zdrojů, budeme také hradit poslední tranši příspěvku města na výstavbu Integrovaného výjezdového centra,“ uvedl místostarosta Vít Slováček.

Podle dalšího koaličního partnera by bylo vynaložení tolika finančních prostředků v této situaci pro hospodaření města v roce 2019 neúnosné.

„Diskuse mezi zastupiteli hnutí ANO 2011 se vedla nad mnoha body rozpočtu města. Zejména velice problematičtí byl před schválením vnímán schodek rozpočtu, financování dostavby sportovní haly s vlastních zdrojů města a nárůst provozních prostředků jednotlivých odborů městského úřadu. Zmíněné projekty, zejména akce „Mezi Lány“, se v tuto chvíli nejeví jako prioritní. Vybudování infrastruktury za více než 50 milionů korun pro individuální výstavbu, kde se v první fázi počítá s cca 25 domy, není vůbec hospodárné. Navíc v situaci, kdy jsou ve městě desítky a možná i stovky volných bytů především v majetku dvou společností. Proto nyní vstupujeme v jednání s jejich zastupci, kde budeme hledat taková řešení, aby podmínky nájmu a nájemného byly zajímavé pro mladé rodiny či seniory,“ vysvětlil místostarosta Tomáš Pavelek.

V územním plánu města je aktuálně k dispozici zhruba sto pozemků, které umožňují výstavbu rodinných domů, a připravuje se změna čísla pět tohoto plánu, která zmíněné množství ještě navýší.

Město usiluje o budovu na mostě Družby

V rozpočtu je také vyčleněna částka 9 milionů na odkoupení od státu budovy, která na vjezd do města po mostě Družby otevírá z levé strany zástavbu podél Hlavní

třídy. V současné době trvají jednání s Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových, kdy úřad přislíbil, že samosprávě bude tento objekt nabídnut přednostně.

„Vnímám to pozitivně, kdy město má šanci zabránit převodu budovy na někoho, kdo dokreslí ulici Hlavní tak, jak vypadá dnes,“ kvitoval úsilí vedení města Stanislav Folwarczny.

Starostka Hřebacková potvrdila, že město má velký zájem o budovu, kam by rádo vrátilo Informační centrum, Galerie Most a odbor školství a kultury. Ten by uvolnil prostory v detašovaném pracovišti ve Štefánikově ulici, kam by se mohli seřadit všichni sociální pracovníci. OSPOD totiž nyní sídlí ve Svibici. Místostarosta Slováček připomenul, že pro město Český Těšín je také zásadní a prestižní, aby právě v této budově zůstalo sídlo Euroregionu, díky kterému se v minulosti podařilo získat výjimečně velké prostředky z EU.

Rozpočet prošel hladce většinou hlasů

Pro schválení rozpočtu zvedlo ruku 19 z 27 zastupitelů (všemi hlasy ANO 2011, hnutí Nezaníci, KDU-ČSL, KSČM, po jednom z SPD a hnutí Nezávislí), proti byli dva (po jednom z ČSSD a SPD). Zdrželo se šest přítomných (ODS a Česká pirátská strana, po jednom z ČSSD a hnutí Nezávislí). (DH)

Senioři zvyšovali své bezpečí s policisty i zámečnickem

Více než čtyřicetka posluchačů slavnostním převzetím certifikátu a závěrečným výletem do Ostravy završila v listopadu další ročník Senior academy Městské policie Český Těšín.

Všichni účastníci mají více než 65 let a s odborníky se od září učili, jak se lépe ubránit násilníkům nebo podvodníkům, jak si přivolat pomoc nebo ji naopak někomu poskytnout a jak se nenechat napálit. Strážníci jim také předali zabezpečovací zařízení na dveře.

„Senioři, děti a mládež – to jsou skupiny nejvíce ohrožené krimina-

litou, proto preventivní a vzdělávací programy cílíme především na ně. Ať už to jsou přednášky policistů ve školách, dopravní cvičení na hřišti, protidrogový vlak a další. Senior academy je dobrým projektem a je o něj ze strany občanů zájem, i opakovaně,” uvedla starostka města Gabriela Hřebacková.

Ředitel Městské policie Český Těšín Petr Chroboczek během předávání vysvědčení poděkoval všem účastníkům za elán, pili i humor, kterým starší lidé mnohdy instruktory zaskočili. Například sedmdesátiletá žena přinesla hasiči omlu-

venku od syna, který sliboval, že maminka už nebude během přednášek vyrušovat a že se po domluvě zlepší.

Mezi posluchače přišel zámečník, aby seniorům poradil, jak zabezpečit vchodové prostory do jejich obydli a také je poučil o finesách zlodějů. „Studenti“ se také převlékli do sportovního do hodin sebeobran.

„Se seniory jsme samozřejmě netřískali o zíněnkou, ale ukázali jim, jak se nenechat zaskočit, jak naopak zaskočit útočníka finesou s deštníkem nebo svazkem klíčů. Zkusili jsme s cvičným zařízením použití

pepřového spreje,” uvedl preventista Městské policie Český Těšín Petr Glaic.

Posluchači si v Ostravě také prohlédli centrum tísňového volání, kde s nimi operátoři prošli možné krizové situace a kdy a kam volat a kdy ne. Strážníci se seniory procvičili bezpečí v dopravě, v kyberprostoru a jak nenaletět šmejdům, kde posluchači dostali i sadu vzdělávacích materiálů.

Senior academy je speciálním studijním programem ve formátu celoživotního vzdělávání. (DH)

FOTO | DOROTA HAVLÍKOVÁ

Taxík Maxík bude vozit i tělesně postižené občany

Letos budou moci naši senioři a tělesně postižení občané využívat až dvě specializované dopravy.

Nadace Charty 77 letos v celé republice předala samosprávám čtyři auta a Český Těšín je jedním z pouhých dvou měst v kraji, kterým se podařilo získat z projektu vůz v hodnotě přesahující 600 tisíc korun. Vůz navíc projde letos speciální úpravou, opět s příspěvkem.

„TAXÍK MAXÍK“ je primárně určen k seniorské dopravě. Všechna města, která již automobil v minulých letech obdržela, přepravují také handicapované a doprovázející osoby. Cílem cest jsou nejen zdravotnická zařízení, nákupy či úřady a instituce, ale i návštěvy divadel, knihoven a kulturních akcí. Tento vůz nám umožní v budoucnu pomoci zajistit přepravu i tělesně postižených dětí a mládeže do školních zařízení. Díky rozšíření služeb budou moci město a poskytovatelé služeb lépe vyhovět individuálním potřebám klientů.

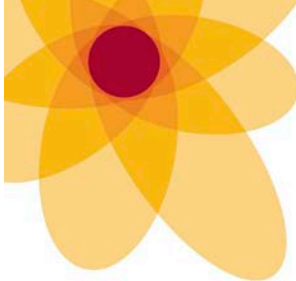
Projekt podpořil v září loňského roku rovněž Moravskoslezský kraj, kde má naše město dva krajské zastupitele: Víta Slováčka a Stanislava Folwarczného. Krajský úřad poskytl Nadaci Charty 77 účelovou investiční dotaci ve výši 400 tisíc korun. Díky této dotaci byly v Moravskoslezském kraji pořízeny automobily dva – jeden právě pro město Český Těšín a druhý pro Frýdlant nad Ostravicí.

Slavnostní předání automobilu proběhlo v prosinci v Praze. Provoz automobilu bude zajišťovat Charita Český Těšín. Provozovatel si může od ledna 2019 zažádat Nadaci Charty 77 o příspěvek na bezbariérovou úpravu vozidla.

Jsmo za naše občany rádi, že se město Český Těšín mohlo zapojit do projektu „TAXÍK MAXÍK“. Jedná se o projekt Nadace Charty 77 – Konta Bariéry a Senzačních seniorů ve spolupráci se společností ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s. zaměřený na přepravu seniorů a handicapovaných osob.

KLAUDIE DINELLI,

VEDOUcí ODBORU SOCIÁLNÍHO

Senior Point

Český Těšín

Co u nás najdete:

- Výchovnou obsluhu, která Vám pomůže najít potřebné informace, např. o místních seniorských sdružení a spolicích
- Informace z oblasti bezpečnosti, prevence např. formou přednášek či besed
- Klidné a přátelské prostředí a prostor k popovídání si
- Možnost REGISTRACE DO SLEVOVÉ SÍPĚ SENIOR PAS
- Posezení s drobným občerstvením
- Přístup k počítači s internetem
- Nabídka volnočasových aktivit
- Bezplatné specifické konzultace – např. v oblasti práv (na objednání)

Kde nás najdete:
 Budova Centra sociálních služeb
 Český Těšín
 Sokolovská 1997, 737 01 Český Těšín
 tel.: 770 179 685
 e-mail: tesin@seniorpointy.cz
 www.SeniorPointy.cz

Všechny služby jsou ZDARMA

Máme pro Vás otevřeno:
 Pondělí: 9.00 - 13.00
 Čtvrtek: 9.00 - 13.00

Těšíme se na Vaši návštěvu!

SPOLÉČNĚ
obecní pracovníci

ČESKÝ TĚŠÍN

Moravskoslezský kraj
Projekt je financován z rozpočtu Moravskoslezského kraje

Těšín před 110 lety ukrojil kousek Svibice, před 73 ji spolkl úplně

Před téměř 152 lety prodalo Rusko Američanům část svého teritoria – Aljašku. Obdobný kousek měl místo před 110 lety u nás.

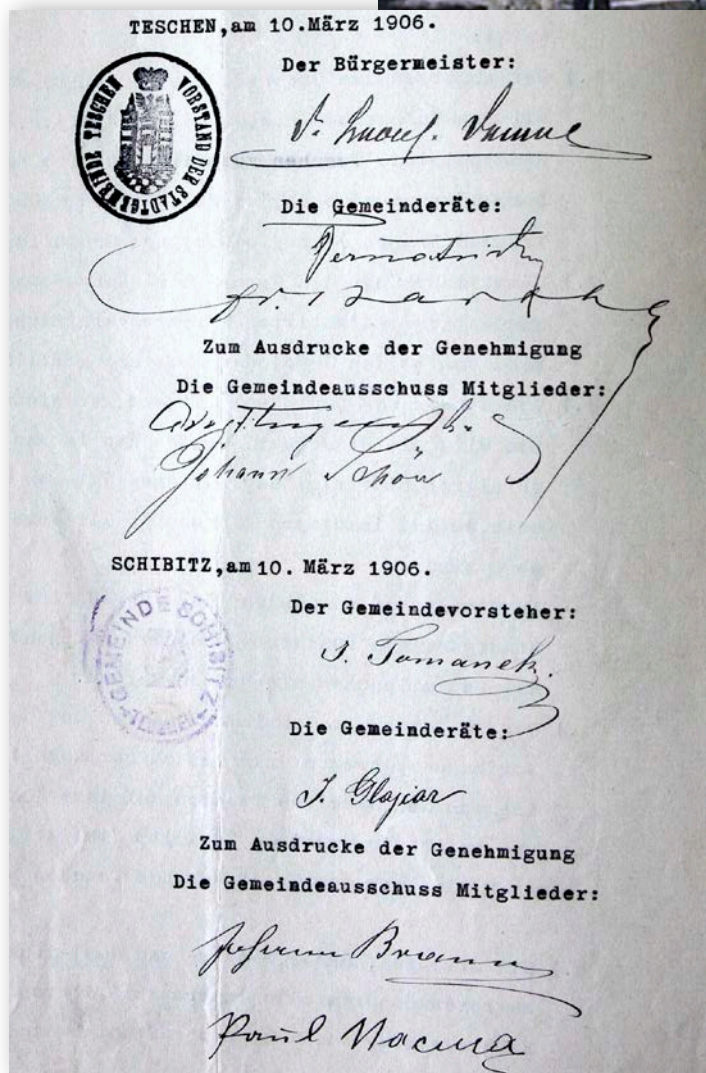
Tehdy samostatná obec Svibice zpeněžila část svého území a převedla je na město Těšín. Byly to volné pozemky dál na východ od železničního nádraží kolem ulice Tovární.

20 000 korun odstupného

Noviny Těšínské přinesly 9. ledna 1909 pouze krátkou noticku s názvem Větší Těšín, podle níž k podepsání smlouvy došlo o týden dříve. „Část obce Šibice – t. zv. Nová Šibice u centrál. nádraží byla v sobotu 2. tm. přivtělena k Těšínu. Smlouvu za jmenovanou obec podepsali starosta p. Branný a radní pp. Tománek, Macura a obec. sekretář Szczygiel. Těšín vyplatil 20.000 korun odstupného.“

Bývalá hospoda Wesola/Zum Frohsinn Johanna Alexandra u Jablunkovské ulice, dnes má prostory k dispozici Charita. Podle sdělení pamětníka Adolfa Kiszy se zde ve sklepě vařilo pivo. DOBOVÁ POHLEDNICE | SBÍRKA CZESŁAWA KRAINY

Podpisy pod smlouvou Těšína se Svibicí z roku z 1906.

ZDROJ | OKRESNÍ ARCHIV KARVINÁ

Badatel stavebního vývoje města Czesław Kraina však zdůrazňuje, že šlo o dlouhodobý a promyšlený proces, který trval více než 15 let.

„Již v červenci roku 1895 inženýr Leonhard Hulek připravil situační plán města, do nějž také zakreslil přesný průběh katastrální hranice probíhající mezi Těšínem a Svibicí. Vytvoření tohoto plánu bylo následkem předchozích jednání s vedením obce Svibice, jejichž předmětem byl prodej nezastavěných pozemků, které město Cieszyn chtělo připojit do svého obvodu Kamenec (Kamieniec). Těšínská radní chtěli uvést do života svou vizi: rozšířit zmíněnou čtvrť, vytyčit nové ulice a postupně je zabudovat. Proto stavební úřad pod odborným dohledem Leonharda Hulka připravil podrobný plán budoucí sítě ulic, které z části ležely na katastru Těšína a z části Svibice. Kupní smlouva znějící na částku 20 tisíc rakouských korun byla podepsána oběma stranami 10. března 1906 a schválena Zemskou slezskou vládou v Opavě, ale vše bylo nakonec realizováno až v lednu 1909,“ popisuje Czesław Kraina.

Městský inženýr Leonhard Hulek je také autorem o několik let dřívější

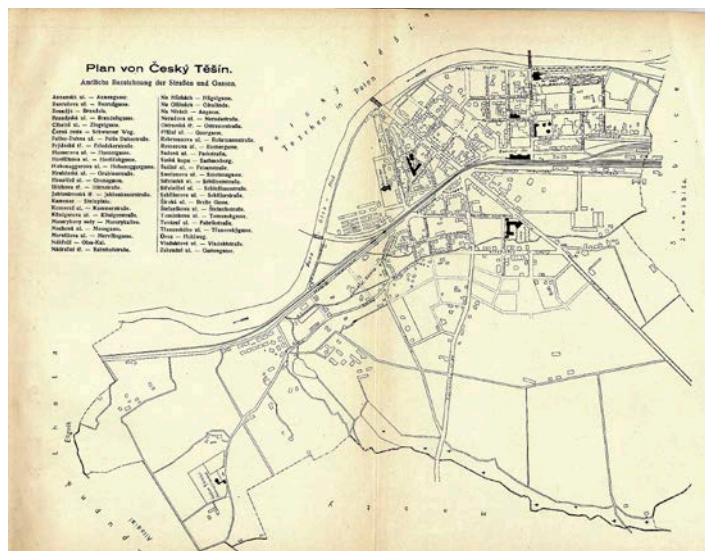
promyšlené prostorové koncepce rostoucího města, kterou konzultoval s rakouským urbanistou a architektem Camillem Sitttem. Později se podepisoval jako dr. inž. Leonard Hulek, tak jej lze najít například v meziválečném seznamu polských zeměměřičů.

Těšín získal nové ulice

V důsledku výše zmíněné transakce se město Těšín, a konkrétně jeho část Kamenec, rozrostlo o tyto aktuální ulice: Nádražní (pouze úsek mezi ulicemi Střelníční a Hraniční), Hraniční, Dr. Slámy, Vodní, Potoční, Tovární (pouze úsek mezi ulicemi Hraniční a Potoční) a Jablunkovskou (pouze úsek mezi supermarkety Billa a Tesco). Tomuto území obyvatelé začali říkat Nová Svibice, zatímco původní střed obce se stal Starou Svibicí. Nová Tovární a park Adama Sikory zůstávaly dále na katastru Svibice. „Nová hranice mezi Těšínem a Svibicí procházela nyní nově po ulici Potoční,“ doplňuje Kraina.

Srovnání tehdejších cen

Cena dvaceti tisíc zlatých se nezdá být – stejně jako v případě Aljašky – závratná. Pro srovnání:

Plán města z roku 1926.

Centrální hospodářské skladiště pro Slezsko a Moravu v Opavě mělo roční obrát 6 milionů korun. Nastupujícím právníkovi nabízel Všeobecný penzijní ústav roční mzdu ve výši 2800 a k tomu příbýtečně 1200 korun.

Poplatek za třiminutový hovor v rámci Slezska činil dvě koruny. Kilo cukru v homolích stálo 74 haléřů za kilogram a kostkový v krabičkách o dva haléře více. „Čerstvě pražená na stroji nejnovějšího systému káva“ u obchodníka Maxe Mandla v Těšíně přišla labužníka na 2,30 až 4 koruny za kilo. Litř moravské slivovice stál 1,4 koruny za litr. Ceny dobytka jatečného kolísaly v lednu 1909 mezi 58 až 68 korunami, krávy starší

a slabé hovězí 46-54, vepř 94-116, vždy za sto kilo živé váhy.

Další etapa ukrojování obce

Svibice se smrkla ještě po první světové válce – ale tehdy nedobrovolně. Po vzniku Československa zůstala část katastrálního území Svibice za Olzou, na níž byla vytyčena hranice. Tato část území připadla obci Błogocice, která je nyní součástí Těšína.

Obec Svibice byla administrativně sloučena s městem Český Těšín v roce 1947. O svůj vesnický půvab přišla na začátku osmdesátých let, kdy zde bylo postupně vybudováno stejnojmenné sídliště Svibice na rozloze asi 28 ha. **DOROTA HAVLÍKOVÁ**

Svibice existuje již 550 let. První zápis je – podle jednorázové publikace Gwiazdka Sibicka, která byla vydána Místním sdružením polského svazu kulturně osvětového Svibice v listopadu 2018 ke 145. výročí existence zdejší polské školy – datován k 24. březnu 1461. V roce 1523 zde vznikla první hospoda.

V roce 1843 zde byly potvrzeny 42 domácnosti s celkem 311 obyvateli, byli to především rolníci a řemeslníci.

Dne 16. listopadu 1873 zde vznikla polská škola. V této budově se nyní nachází Dom Polski PZKO. V 80. letech 19. století zde Franciszek Górniak založil slavnou cihelnu a o pár let později Emil Grauer sladovnu, která byla lokalizována nedaleko nádraží a s vlastní vlečkou. Sladovna vyráběla slad nejen pro místní pivovary, ale také pro belgické a švýcarské sládky. Svému účelu už neslouží dlouho, je zde nyní hospoda Malcovna.

V roce 1910 měla podle sčítání lidu Svibice bez Błogocic, které k ní náležely až do vytyčení hranice v roce 1920, 2059 obyvatel, kteří obývali 144 stavení. Tehdy se 62,1 procenta Svibických hlásilo ke katolické víře, 36,1 k evangelické, 1,7 procenta bylo židovského vyznání. Jako svůj rodný jazyk udalo polštinu 67,2 procenta obyvatel Svibice, 30,8 němčinu a 2,1 češtinu.

Ze Svibice pocházel i minciř pracující pro těšínského knížete Adama Václava Hans Losz, který založil svoji kariéru kolem roku 1607, když nejprve působil na různých místech, např. v Haynau.

Ve znaku obce Svibice je zlatá lyra na blankytném pozadí.

Ve Svibici se původně nacházela i „willa Jaworek“ z roku 1891, rodinné sídlo výrobce nábytku Josefa Jaworka, který byl podle Czesława Krainy po nějakou dobu i starostou Svibice.

Dnes Zámeček v Jablunkovské ulici. Závod zde vznikl v 70. letech 19. století a pro ulici dominantní budovy zde stále stojí. Fabrika na výrobu ohýbaného nábytku vedli členové rodiny až do roku 1909, kdy se stala součástí rakouského koncernu Mundus Akt. - Ges. der Ber. Österr. Bugholzfabriken, od roku pod názvem Thonet-Mundus.

O KOSTELE SVATÉ HEDVIKY

V roce 1855 byla ve Svibici postavena kaple sv. Hedviky s pomocí daru 800 zlatých Jana Olszara. Slavnostní posvěcení proběhlo 21. října 1855 s procesím věřících z Těšína. Později radní Andrzej Tomanek vytvořil stavební výbor pro stavbu kostela, jemuž předsedal, dalšími členy byli Jan Branny, Paweł Macura a Józef Tomanek. 6. srpna 1892 byl položen základní kámen. 20. října 1892 posvětil páter Dudek věžní kříž a nový svibický hřbitov, který byl původně rozdělen na levou katolickou a pravou evangelickou část.

Stavba pod vedením Fritze Fuldry rychle pokračovala, již na podzim roku 1892 byla dokončena střecha a o rok později celý kostel. Rozpočet na stavbu kostela čítal 15 tisíc zlatých. Okna, sochy i harmonium zakoupili farníci. Hlavní oltář byl vyroben ve Valašském Meziříčí.

Slavnostní posvěcení proběhlo 24. září 1893 a slavnosti se účastnily tisíce lidí. Dva nové zvony, které

zakoupili občané Jan Glajcar a Józef Jaworek, byly zabaveny v průběhu první světové války. Nový zvon odlili slévači v Třineckých železárnách a byl instalován 19. ledna 1919.

Dne 3. srpna 1924 proběhla slavnost, na níž se vybralo 2279 korun na pořízení tří zvonů sv. Izidora a sv. Hedviky, Panny Marie a sv. Kříže, které odlil zvonář Oktav Winter z Broumova. Slavnost posvěcení proběhla 1. listopadu 1924. Všechny tři zvony byly zabaveny pro válečné účely 3. května 1942.

Za druhé světové války došlo také k explozi letecké pumy v blízkosti kostela, která narušila stěnu za hlavním oltářem. 22. května 1949 rozhodl místní komitét o zahájení oprav, vybráno bylo 80 tisíc korun, oprav se ochotně účastnilo množství místních obyvatel. Poškozenou vitráž sv. Izidora nahradila jiná, zobrazující svatou Hedviku. První bohoslužba v opraveném kostele se konala 18. září 1949. Sbírkou na nové

zvony vynesla 16 825 korun, odlili je v Třineckých železárnách roku 1956. Slavnostně je posvětil ordinář Antonín Veselý. U příležitosti stého výročí posvěcení se za pomoci řady ochotných farníků provedla řada oprav nejen samotného chrámu, ale i čtyř křížů v jeho okolí. V průběhu

následujících let bylo namontováno osvětlení křížové cesty, ozvučení kostela, v roce 2002 byl zrestaurován obraz Panny Marie Pomocnice. Nové vytápění spolu s odizolováním okna s vitráží sv. Ondřeje se realizovalo o rok později. **DOROTA HAVLÍKOVÁ, ČERPÁNO ZE STRÁNEK FARNOSTI**

Posvěcení zvonů pro kostel svatě Hedviky.

Aktuální informace ze sociální oblasti. Co se mění v roce 2019?

Stejně jako v letech předchozích i rok 2019 přinese v oblasti práce a sociálních věcí řadu změn.

Už od ledna dojde k historicky druhému nejvyššímu navýšení minimální mzdy od roku 1991, kdy byla zavedena. Dochází k navýšení příspěvku na péči pro osoby ve III. a IV. stupni závislosti na pomoci jiné osoby. Schválené změny se pozitivně odrazí mimo jiné také na výši důchodů.

vyšší důchody

Od 1. ledna 2019 se zvyšuje **základní výměra všech důchodů**, a to ze současných 9 % na **10 % průměrné mzdy**. Dojde tak ke **zvýšení životní úrovně všech příjemců důchodů**, protože všechny vyplácené i nově přiznané důchody budou zvýšeny o 1 % průměrné mzdy, což se výrazněji projeví u nižších důchodů, u kterých základní výměra tvoří větší část důchodu.

- základní výměra se zvyšuje o 570 Kč na **3270 Kč**,
- procentní výměra se zvyšuje o **3,4 %** procentní výměry, která náleží ke dni, od něhož se procentní výměra zvyšuje.

Důchody se tak zvýší v průměru o 900 korun.

Další schválené opatření spočívá ve **zvýšení procentní výměry důchodu o 1000 Kč u osob, které dosáhly věku 85 let.**

Zvýšení provede ČSSZ automaticky, není potřeba o ně žádat.

POJIŠTĚNÍ OSOB SAMOSTATNĚ VÝDĚLEČNĚ ČINNÝCH (OSVČ)

Od 1. ledna 2019 se u OSVČ mění **splatnost záloh na důchodové pojištění a pojistného na nemocenské pojištění**, lhůta pro zaplacení záloh a pojistného činí nově celý měsíc, na který se záloha či pojistné platí, a dlužné částky může OSVČ doplatit ještě do konce dalšího měsíce bez sankce (bez penalizace nebo bez ukončení nemocenského pojištění). Od roku 2019 může OSVČ, která vykonává vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, požádat i o zrušení povinnosti platit zálohy.

POJISTNÉ NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ a NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ

Ke změnám dochází rovněž u pojistného na sociální zabezpečení a u nemocenského pojištění. Jedná se zejména o **navyšování částek jednotlivých parametrů, jež jsou rozhodné pro výpočet pojistného a souvisejících dávek.**

PROPLÁCENÍ PRVNÍCH 3 DNŮ PRACOVNÍ NESCHOPNOSTI

Od 1. 7. 2019 by měla náležet zaměstnancům **náhrada mzdy nebo platu i za první 3 pracovní dny trvání dočasné pracovní neschopnosti**. Poskytování náhrady mzdy nebo platu za první 3 pracovní dny dočasné pracovní neschopnosti již schválila Poslanecká sněmovna Parlamentu, **návrh však ještě musí projednat Senát (19. 12. 2018) a podepsat prezident republiky.**

ELEKTRONICKÁ NESCHOPENKA

Počínaje 1. lednem 2019 dochází k **elektronizaci dočasných pracovních neschopností**. Projekt eNeschopenka je rozdělen do 3 fází, jež povedou k úplné elektronizaci od 1. ledna 2020.

- Od 1. ledna 2019 zavádí ČSSZ novou informační službu pro zaměstnavatele, prostřednictvím ePortálu ČSSZ bude moci zaměstnavatel v on-line prostředí zjistit informace o pracovní neschopnosti zaměstnance.
- Od 1. července 2019 se plánují dvě nová zákonná opatření – **povinná elektronická forma hlášení ošetřujícího lékaře a rozšíření okruhu údajů, které budou orgány nemocenského pojištění sdělovat zaměstnavatelům o dočasné pracovní neschopnosti jejich zaměstnanců.** (Tato fáze elektronizace neschopenek je předmětem novely zákona, která se projednává v Poslanecké sněmovně Parlamentu.)
- **Úplná elektronizace od 1. ledna 2020.**

K výše uvedeným změnám vám poskytnou podrobné informace pracovníci příslušné **Okresní správy sociálního zabezpečení Karviná, adresa: Nám. Budovatelů 1333/31, 735 06 Karviná, telefon: +420 596 305 11, www.cssz.cz.**

vyšší minimální mzda

Od 1. ledna 2019 se zvyšuje minimální mzda, a to z 12 200 Kč na **13 350 Kč za měsíc**. Minimální **hodinová mzda** vzroste ze 73,20 Kč na **79,80 Kč**. Jedná

se o druhé nejvýraznější nominální navýšení od zavedení minimální mzdy v roce 1991.

NAVÝŠENÍ RODIČOVSKÉHO PŘÍSPĚVKU

Podle návrhu, který MPSV předložilo vládě, na úpravu zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, by mělo dojít k navýšení rodičovského příspěvku na celkovou částku 300 000 Kč (450 000 Kč při péči o dvojčata či vícčata). Účinnost uvedeného opatření se navrhuje od 1. ledna 2020.

ZVÝŠENÍ PŘÍSPĚVKU NA PÉČI VE III. A IV. STUPNI MÍRY ZÁVISLOSTI

V roce 2019 dojde ke **zvýšení příspěvku na péči ve IV. stupni závislosti** (úplná závislost) na **19 200 Kč** u osob nevyužívajících pobytové sociální služby (shodně dospělých i dětí). Od 1. července 2019 dojde také ke **zvýšení příspěvku na péči ve III. stupni závislosti o 4000 Kč** u osob nevyužívajících pobytové sociální služby, u dospělých to je na **12 800 Kč, u dětí na 13 900 Kč.**

POMOC V HMOTNÉ NOUZI

Senioři nad 70 let, invalidé, osoby závislé na pomoci druhé osoby či klienti v pobytových sociálních službách a další zranitelné osoby **už nebudou dostávat část příspěvku na základě poukázek**. Nově se tedy dávky nebudou vyplácet poukázkami v případech, **kdy výše příspěvku na živobytí nepřesáhne 500 Kč a ve specifických případech, definovaných v novele zákona.**

K výše uvedeným změnám vám poskytnou podrobné informace pracovníci příslušné pobočky **Úřadu práce – Kontaktního pracoviště Český Těšín**, adresa: Mánesova 509/34, 737 01 Český Těšín, telefon: 950 126 650, portal.mpsv.cz.

Od 1. ledna 2019 vzroste platové tarify ve veřejných službách a ve správě a státní službě. Dále dochází ke zvýšení náhrad za pracovní úraz a nemoc z povolání. V oblasti lékařské posudkové služby dojde ke změnám, jež zajistí flexibilitu procesu posuzování. V rámci systematizace MPSV dojde od 1. ledna 2019 v rezortu ke zrušení 141 pracovních míst. Redukce pracovních míst přinese efektivitu a úsporu prostředků státního rozpočtu.

(zdroj www.mpsv.cz)

Neváhejte se obrátit na sociální pracovníky Oddělení sociálních věcí Městského úřadu Český Těšín, kteří vám pomohou uplatnit zákonné nároky, předají potřebné informace a kontakty na příslušné úřady a instituce.

Kontaktní adresa:

Městský úřad Český Těšín,
Odbor sociální, Oddělení sociálních věcí
Štefánikova 18/25, 737 01 Český Těšín

Úřední hodiny

pondělí: 8.00-17.30 hod., středa: 8.00-16.30 hod.
(v jiné dny po předchozí dohodě)

telefon: 553 035 720-728, www.tesin.cz

JANA RODÁKOVÁ, VEDOUcí ODDĚLENÍ SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

OD HEBAMY PO KOPIDOŁA

Śmierć. Pogrzeb. 2. část – Příprava na pohřeb

Pohřeb zemřelého se konával obvykle tři dny po jeho smrti. Do domu se scházeli smuteční hosté, aby zemřelého vyprovodili na poslední cestě. Starší lidé – a za ně bývali považováni již lidé po padesátém roce života – byli na svůj skon připraveni psychicky i prakticky.

Smrt bývala přirozenou součástí a neoddělitelnou etapou života. Lidé nejen ve Slezsku se ještě do nedávna na ni připravovali svědomitě a přístupovali k tomuto faktu čistě prakticky. Pravidelně spořili menší částky na pokrytí nákladů na pohřeb a rakev, které se zde říká trówa. Chodili pravidelně na mši a ke zpovědi, měli připravený oděv. Různé zdroje uvádějí, že někteří lidé si rakev kupovali již za života a měli ji uskladněnou většinou na půdě. Do doby využití pro účel, ke kterému byla vyrobena, sloužila jako almara k uskladnění například oděvů a někde i obilí.

„K obrazu dobré smrti patřil i skon v okruhu blízkých, doma, ve vlastním domě a na vlastním loži, někdy v tom, kde sám umírající přišel na svět či kde se narodily jeho děti. Slušný člověk se až dokonce 19. století narodil a zemřel doma – jediné doba válek byla výjimkou,“ uvádí se v kapitole smrt v knize Z dějin české každodennosti. Život v 19. století, kolektivu autorů.

Nepláče se a nenaříká

Když někdo umíral, byl zakázáno plakat a naříkat, umírajícímu by to komplikovalo loučení s dočasným životem a více by se trápil. Také bylo nutné odstranit zpod hlavy polštář naplněný peřím, aby se mu lépe umíralo. Obecně byl rozšířen názor, že člověk těžce umírá, když leží na slepičím peří, a nejsnadněji se loučí se životem na holé zemi nebo slámě.

Před zavedením předpisů o povinném převozu ostatků ležel zemřelý doma v rakvi na bílé plachtě, která stála na židlích. „Předměty, které přišly do styku se zemřelým, lidé ničili nebo odkládali na nepřístupná místa, protože jim tradice přisuzovala škodlivou moc. Především pálili slámu: kdyby ji dali do hnoje, nebyl by z něj žádný užitek na poli. Sláma a seno se nesměly podkládat zemřelému pod hlavu ani v rakvi, aby nebyla ohrožena polní úroda. Proto se pod hlavu podkládaly hoblovačky. Rovněž vodu, v níž umyli zemřelého,

Smuteční průvod prochází Nádražní ulicí za pohřebním kočárem. Rok 1929 až 1930. Na zadní straně je dle majitele uvedeno razítko: Foto-Elsner Cz. Cieszyn, Kolejowa 7.

DOBOVÁ FOTOGRAFIE | FOTOPOLSKA.EU

vylévali na nepřístupná místa vzdálená od obydlí, protože ji přikládali nepříznivé vlastnosti,“ uvádějí autoři studie Obyčeje při smrti a pohřbu z ediční řady Těšínsko, 3. díl (publ. 2001).

Co je umíráček a co hrana

Když člověk zemřel, pozůstali zastavovali v obydlí hodiny, zastírali zrcadla a otevírali okno, aby jeho duše měla volnou cestu. Také se každému zemřelému zvonil umíráček na malý kostelní zvon. Hrana se zvonila další den mezi 12. a 13. hodinou střídavě všemi zvony a největším z nich – to podle vážnosti zemřelého, podle jiných zdrojů také po oba dny před pohřbem.

Podle umíráčku lidé poznali, že někdo z jejich komunity zemřel. Mnohdy délka vyzvánění záležela od pohlaví. Ženě se zvonilo dva verše, muži tři a dítěti jeden, ale až po absolvování svatého přijímání.

Zvonení bylo také předchůdcem dnešního parte. V minulosti zvoník psával zprávy o zemřelých křídou na tabulku na zvonici, k níž byli lidé svoláni hlasem malého zvonku.

Lidé si podle mnoha zdrojů vždy s oblibou po svém vykládali hlas zvonů a slyšeli v něm slova nebo i celé věty. Nejrozšířenější volání byla ta, která se týkala smrti. Umíráček měl oznamovat: „Už umřel, už umřel!“ „Umřel jsem, živ nejsem,“ nebo „Už ho nesou, už ho nesou, už

ho víckrát neponesou!“ či lakonicky „Umřel, nechťel, musel!“

Zvony dovedly zpívat podle společenského statutu, jak dokládá již citované bádání českotěšínských etnografů. „Boháčům prý zvony vyzváněly pole, role, dům, dům, střední rolníkům mjol grunt, mjol grunt, chudákům chvanty, lunt, chvanty, lunt.“ Chvanty a lunt se v těšínském nářečí používá pro slovo hadry.

Malým zvonom umíráčkem je vybavena například kaple v Horním Žukově, kde se podle informačních materiálů města mrtvým zvonilo vždy po tři dny.

Na zemi se umírá snadněji

Přípravě zemřelého před uložením do rakve se přikládala velká důležitost. Byl zažitý zvyk obléci zemřelému do rakve svatební šat. Autoři studie Obyčeje při smrti a pohřbu uvádějí: „Když muž šlubní oděv již neměl, oblékli ho do černých šatů. Když se svatební šaty nedaly použít, v Pržně je svázali do uzlíku a položili zemřelé ženě do rakve pod hlavu. Podle přání zemřelých dávali do rakve i klobouk, čapku nebo baranicu. Svobodné děvče vložili na hlavu věneček, aby byla v rakvi oblečena jako na věšeli. Zemřelý byl v rakvi obložen růženci, ubrusky a obrázky světců, popřípadě i výtisky smutečních písní. Na Těšínsku jsme se nesetkali s obyčejem dávat do rakve kovové peníze. (...) Obvykle však do

rakve vkládali oblíbené předměty osobní potřeby nebo čestné odznaky apod.“

Také Magdalena Szalbot ve svém popisu těšínského kroje píše: „Neprovdanou dívku ukládali do rakve ve svatebních šatech. Také staré ženy si uchovávaly do rakve nejkrásnější kusy oblečení se svatebními doplňky.“

Vyprovázelo se z domu

Zemřelí byli většinou vypravováni na svou poslední cestu do kostela a na hřbitov z domu, kde je připravili do truhly sami nebo s pomocí starších žen. Ve městech si movitější mohli dovolit svěřit svého blízkého do profesionální péče pohřebního ústavu.

Jeden z populárních polských autorů Jerzy Pilch, který pochází z Visly a je ve své tvorbě přirovnáván k českým spisovatelům, jako jsou Kundera nebo Hrabal, ve své povídce Konkordia (z knihy Nenávratně ztracené leváctví v překladu Jitky Lukášové) píše: „Skutečný strach, to byl příznak smrti chodící po horách, skutečný strach byli staří evangelici v otevřených rakvích, skutečný strach bylo potírání tváře mrtvého lihem. Babička Czyżová byla v těchto úkonech zběhlá – v oblékání, v přípravě mrtvých na poslední cestu. Pamatuji si ji, jak se po sedlácku točila nad otevřenými rakvemi.“

DOROTA HAVLÍKOVÁ

Jak se plesalo před sto a více lety?

Převážná část tanečních zábav se původně odehrávala v uzavřených sálech v období plesové sezony, což je různě dlouhé období mezi adventem a čtyřicetidenním půstem před Velikonocemi. Začíná podle regionálních zvyklostí obvykle druhý svátek vánoční a končí před Popeleční středou.

Od poloviny 19. století již bály tvořily i ve Slezsku nedílnou součást společenského života nejen šlechty, ale i měšťanů. Podle historika Mariusze Makowského, který společně s Januszem Spyrou sepsal pojednání „Těšín, malá Vídeň“, se i v této oblasti života naši předkové hojně inspirovali u dvora ve Vídni. „Regularne życie muzyczne rozwinięło się w Cieszynie w XVIII w. i było odbiciem tego, co działo się na wiedeńskich scenach i estradach. Spektakle teatralne i operowe, ale też reduty i bale odbywały się od 1726 r. w przyległej do Ratusza sali teatralnej zwanej też redutową. Były tam wykonywane dzieła Mozarta, Haydna i Mendelssohna. Cieszyn gościł także największych ówczesnych muzyków. Wraz ze swą orkiestrą 16.XI.1844 r. koncertował w sali redutowej Johann Strauss ojciec, zapoznając cieszynian ze swymi najnowszymi walcami, polkami i marszami,“ píší autoři v textu o Těšíně.

I maskární měl být slušný

Reduta, o které píší autoři, je maskární ples, který byl organizován v plesové sezoně a posléze, po uplynutí období 40 dní půstu, až do tzv. zelených svátků. Podle historických zdrojů byly v té době převleky na zábavy velmi rozmanité. Jediným požadavkem mělo být odložení šavle u vchodu. Reduty sloužily také k neformálním schůzkám a dostaveníčkům, kde převlek a maska ukryly totožnost plesajících.

Před tím však varoval znalec etiky Jiří Stanislav Guth-Jarkovský: „Plesy maskární neopravňují nikterak účastníků vybočiti z mezí nejpřísnější slušnosti, ani v řeči, neřku-li v chování. Reduty příliš bujné s obecnstvem valně míchaným vymykají

se pak těmto úvahám, přestávající být událostí společenskou.“ Obdobou reduty jsou šibřinky. Například v roce 1909 uspořádal místecký Sokol v Národním domě šibřinky na téma: Na Balkáně.

Řada předpisů a nařízení

Taneční večírky pro zvané obvykle organizovaly význačné osobnosti města nebo ti, kteří si to mohli dovolit a měli dostatečně velké sídlo. Tyto zábavy se původně povětšinou konaly doma, jelikož v případě objednání sálu či restaurace přicházely o důvěrnost receptce.

Veřejné i soukromé plesy svazovaly různé předepsané konvence týkající se každé drobnosti. Od předávání i přijímání pozvánek, úboru, příchodu, uvádění dám do sálu, doprovodu pro neprovdané slečny, pořadí hudebních kousků, vyzvání k tanci. Například každá dívka měla k dispozici dekorativní kartičku, do níž se do pořadníku zapisovali pánové pro jednotlivé tance. Než ovšem směli požádat o zápis, museli být mladé dámy – a jejímu dospělému doprovodu – oficiálně představeni.

Etické kodexy obsahují mnoho rad. „Jakmile mladý muž přijme pozvání na ples nebo soirée, zavazuje se tančit, a že ten mladík, který přijde do plesu s pohrdáním pohlíží na tančící, je figurou prostě směšnou a je lépe, zůstane-li doma,“ psal Guth-Jarkovský.

Jídlo a pití

Pro plesy byl doporučován bufet, kde bylo pánům předepsáno napřed obsloužit nebo dát obsloužit dámu. „K bufetu nechod’ tanečník se svojí dámou sám, nýbrž požádej také její gardedámu,“ radil Guth-Jarkovský.

Při tanečních dýcháncích stačila rozmanitá občerstvení na podnosech, zejména limonády, obložené chlebičky, bonbóny a koláčky. Bylo-li dostaveníčko delší, ovšem většinou končily zábavy kolem dvanácté v noci, podávala se po půlnoci studená masa, kompoty a čisté vývary v šálích.

„Z plesu možno zmizeti „po anglicku,“ psal Guth-Jarkovský, „t. j. tak, aby odchod nebyl pozorován, aniž

Smuteční průvod hostů vyprovází o půlnoci největší strunný nástroj. Pochování basy se letos koná na „Střelnici“ 5. března. FOTO | DOROTA HAVLÍKOVÁ

K zábavám masopustním
doporučuje knihkupectví
Eduarda Feitzingera v Těšíně
(Horní náměstí) hotové p. zvánky (k vylnění, 100 kusů za K 1.40) řádky, š. rabošky, koriandoli, konfetti, papírové čepice, dekorace a jiné časové potřeby.

PRO
Masopust!
Škrabošky. Koriandoli.
Čepice. Hady
Kotiliony. Řetězy ozdobné
v největším výběru doporučuje slavným spolkům za ceny nejnižší
papírnickví
Emila Šlapety v Místku.

třeba zvlášť poroučeti se hostitelům, jimžto vzdáme svoje díky pozdější návštěvou.“

Ať se i vám letošní sezona vydaří. Letos je poměrně dlouhá a končí

pochováním basy v prostorách KaSS „Střelnice“ až 5. března 2019. Večerem budou provázet folkloristé a až do půlnoci budou hrát lidové kapely.

(DH) DOBOVÉ INZERÁTY | NOVINY TĚŠÍNSKÉ

Plesy pořádané na „Střelnici“

19. 1. Městský ples
25. 1. Bal Śląski, ples PZKO Místřovice
26. 1. ples Gymnázia Josefa Božka
1. 2. ples Maskot o.s. (PSP Czeski Cieszyn)
2. 2. ples Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego

KTERAK SE CHOVATI VE SPOLEČNOSTI

Řádů k tanci civilisté neberou. Osoby oficiální, netańczící, jenom na plesy reprezentační.

Tanečníci nesvléknu rukavic po celou soirée, aby světlé živůtky dam nevzaly škody. Pro všechny případnosti máme ještě jedny rukavice v zásobě, ač slušný tanečník dbá úzkostlivě, aby se nezapotil. Přímo odporný je tanečník s propečeným límcem neb i náprsenkou.

Dámy obvykle berou s sebou do salonu lehký přehoz anebo šálu (entrée), do které se také zahálí vycházejíce. Šaty mají hluboce vystřižené a rukavice bílé sahající nad loket.

Pořadatelům je dbáti předem o to, aby všechny mladší dámy tančily. Tedy nejen že pečují o silný kádř tanečníků, ale sami dbají nejdříve dam netańczících. Bylo by neslušné, aby pořadatel, obvykle zvláštním odznakem vyznačený, tančil pouze s dámou jednou a ostatních si nevšímal.

– Výboři pořádají také tance řadové a dbají vůbec pořádku, při čemž úlohy rozdělí mezi sebou.

Okolnost, že plesy veřejné pořádány za vstupné k jistému, obvykle dobročinnému účelu a společnosti velmi široké, která pod záminkou tance se má více nebo méně seznámiti, mění poněkud stanovisko přísné obřadnosti. Také odpověd-

nost za zdar plesu nepadá na jednotlivce, nýbrž na celý výbor, za účelem plesu se sestoupivší nebo zvolený. – Toaleta bez výjimky je „plesová“, pán frak a bílou kravatu, dámy velkou dekoletáží.

Veškeré chování budiž stejně korektní jako při plesích soukromých.

PŘEVZATO Z: Jiří Stanislav Guth-Jarkovský, Společenský katechismus: Rady a pokyny, kterak chovati se ve společnosti, na ulici i na místech veřejných a kterak vésti sobě při různých příležitostech společenských jako při návštěvách, svatbách, pohřbech, hostinách, plesích atd., jak vhodně úbor svůj zařídit, jak slušně hovořiti a vůbec kterak vyhověti rozmanitým formám společenským. Vydání z roku 1914, část: Plesy, soirées, večerní zábavy a j.

Jak neuklouznout na plesovém parketu

HOVOŘÍME SE ZNALKYNÍ ETIKETY KATEŘINOU BRAITHWAITE

Listováním Společenským katechismem ceremoniáře prezidenta republiky T. G. Masaryka Jiřího Stanislava Gutha-Jarkovského čtenář rychle dojde k závěru, jak hodně se změnil náš svět, co se týče předepsaného chování a mravnosti. I organizace plesů a jejich průběh jsou zcela jiné než před dekadami.

Můžete, prosím, uvést, alespoň základní pravidla chování, která bychom měli dodržet na společenské zábavě?

Pánové, pamatujte si, že vaše dáma je tím nejcenějším, co máte. Proto jí patří místo nejvýznamnější: vždy po vaší pravé ruce. Ideálně by měla být usazena čelem do sálu. Při příchodu na ples nejdříve odložíte do šatny svůj plášť, pak pomůžete s kabátem partnerce. Stejně pořadí platí i při odchodu. Dámě doléváte skleničku, sama si smí nalít pouze vodu, džus. Nikdy si nesedáte dřív než žena. Té odsunete židli tak, aby na ni mohla pohodlně usednout.

Kdykoli se vaše partnerka chystá vzdálit od stolu, zvedáte se, odsouváte a přísouváte židli. Sako si smíte rozepnout pouze, když sedíte. Svléknuť si ho vám musí dovolit dáma.

Dámy, na ples se hodí pouze malá kabelka, tzv. psaníčko. Tu si můžete odložit na stůl. Pokud si potřebujete v průběhu večera upravit svůj make-up, pak výhradně v soukromí dámské toalety.

Říká se, že největší ozdobou pána je jeho dáma. Na co by si měli gentlemani dát pozor při výběru oblečení?

Ples je velkou společenskou událostí, tomu odpovídá i předepsaný DRESS CODE neboli CO NA SEBE. Dáma by měla mít dlouhé večerní šaty a boty vhodné k tanci. Pozor na příliš úzké šaty! Myslete na to, že valčík, waltz, jive atd. potřebují prostor pro pohyb. Páskové sandály vyžadují nohu bez punčochy a upravené nehty na nohou. Kabelka je malá, nejlépe psaníčko do ruky.

Pán má ideálně smoking s bílou košilí, dvojítymi manžetami, tzv. francouzskými, s manžetovými knoflíčky a černého motýlka. Ke

smokingu boty pouze lakové. Pochopitelně je zcela na místě, pokud není na pozvánce výslovně uvedeno BLACK TIE (smoking), tmavý formální oblek, pouze bílá jednobarevná košile, kravata může ladit s barvou šatů partnerky. Boty ovšem pouze černé, kožené, šněrovací a s koženou podrážkou. Hedvábný kapesníček v náprsní kapsičce celý vzhled pána osvěží.

Vdaná dáma nemá přijít na ples v bílé. Proč?

Bílá je barvou nevinnosti – proto jsou v našich zeměpisných šířkách nevěsty v bílém. V bílé tradičně na plesích tzv. debutovaly mladé dívky, byl to jejich oficiální vstup do společnosti, do světa dospělých.

U stolu nás osud může posadit s neznámými lidmi. Jak se představujeme? A jak se vítáme se známými?

To je velmi běžná situace. Platí, že kdo přichází ke stolu, zdraví ostatní jako první. Také se všem představí: muž představí svůj dámský doprovod, potom sebe. Není třeba „obíhat“ stůl a všem podávat ruku. Ruku si podáme pouze s nejbližšími sousedy a NIKDY NE přes stůl. Pokud se pán zdraví a představuje sedící ženě, podává mu dáma ruku jako první a zůstává sedět. Pokud se ovšem zdraví žena s mužem, který již sedí u stolu, džentlmen se musí postavit a čekat ve stoje a se ZAPNU-TÝM sakem na ruku dámy.

Bývalo zvykem, že pán vyzve k tanci všechny dámy sedící u stolu. Pokud tak jeden z pánů začne, musí se ostatní pánové přidat?

Nemusí, ale je nezdvořilé nechat dámu sedět. Takže minimálně v situaci, kdy pán vyzve jinou dámu k tanci, pak by její partner neměl na oplátku nechat druhou ženu sedět.

Ve Slezsku začíná plesová sezona na Štěpána, v jiných částech republiky až po svátku Tří králů, který je 6. ledna. Čím je to?

Oficiální začátek plesové sezony je tradičně spojován se začátkem období karnevalu neboli masopustu. Ten se datuje na Tři krále. Jiná data k zahájení – ve Slezsku 6. 12., v Praze koncem listopadu, ve Vídni 1. 12. – jsou lokální zvyklostí.

Na žádném z plesů na Zálší nemohou chybět kotiliony, které po půlnoci pravidelně zdobí saka pánů. Bývaly také součástí plesů v celém Československu, proč se zvyk dochoval opět jen regionálně?

Kotilion má hned dva významy. Označuje francouzský společenský tanec, ale i drobný dárek od taneční partnerky pro tanečníka. Tento dárek dostává obvykle muž na plese od své taneční partnerky. V současné době se tento zvyk objevuje v tanečních, zvláště v menších městech.

DOROTA HAVLÍKOVÁ

Kateřina Braithwaite

Vystudovala Ekonomickou fakultu VŠB v Ostravě, absolvovala řadu studijních cest doma i v zahraničí, mimo jiné na University of Pittsburgh. V roce 2015 úspěšně absolvovala studium na DIPLOMATICKÉ AKADEMII, v současné době studuje psychologii na FF UK.

Zastávala vysoké manažerské pozice u mezinárodních firem. Věnuje se školení a koučování manažerů a obchodníků v ČR a SR v oblasti etikety, interkulturní komunikace, prodejních dovedností a profesionálního osobního stylu.

Preventivní činnost českotěšínských strážníků

Městská policie Český Těšín i v loňském roce pokračovala v preventivních programech určených nejen pro školky a školy, ale také pro naše seniory a širokou veřejnost. Nezapomínáme však ani na širokou veřejnost.

PRO DĚTI

Besedy ve školkách

V rámci preventivních programů jsme zavítali i do mateřských škol, kde se děti formou her a ukázek učily, jak správně přecházet vozovku a jaký má význam semafor a reflexní vestičky v dopravě. Děti se také dozvěděly, jak se správně zachovat v případě, kdy naleznou injekční stříkačku, a co mají dělat a jak se správně zachovat při setkání s cizím člověkem nebo při kontaktu s cizím psem.

Besedy na školách

Městská policie Český Těšín pokračovala ve školním roce 2018/2019 v preventivním programu na školách, a to formou besed, které jsou určené dětem prvních až pátých tříd.

Děti se formou her, diskusí a scének seznámily s problematikou jejich osobní bezpečnosti. Naučily se, na co si dávat pozor venku, jak se chovat, když jsou doma bez rodičů, jak bezpečně jezdit na kole a koloběžce, kde si můžou bezpečně hrát a kde si naopak hrát nesmí, jak přivolat pomoc a jak se nejlépe vyhnout nebezpečným situacím. Jednotlivé přednášky jsou tematicky rozděleny do několika oblastí. Školám jsme nabídli besedy na téma osobního bezpečí, dopravní výchovy, mimořádných událostí nebo nebezpečí zábavní pyrotechniky. Dále byly realizovány besedy na téma Právo a právní vědomí a Šikana, kyberšikana.

Celkem jsme proškoliili více než 1300 dětí.

Dopravní výchova na školách

V měsících únor až konec dubna 2018 probíhala na všech školách výuka dopravní výchovy určená žákům

Strážníci nemohou chybět ani při různých akcích pro děti nebo rodiny s dětmi.

FOTO | DOROTA HAVLÍKOVÁ

kům třetích a čtvrtých tříd v rámci programu BESIP.

Besedy pro 3. třídy jsou zaměřené především na pravidla týkající se chodců a na bezpečný pohyb v silničním provozu (chůze po chodníku, chůze po cestě, přecházení vozovky, dopravní značky, jízda na skateboardu a kolečkových bruslích aj.). Během výuky se promítá video, děti pomocí interaktivních her řeší různé rizikové situace a hodiny jsou navíc doplněné i o praktické ukázky a o nácvik různých situací z běžného silničního provozu.

Besedy pro 4. třídy jsou zaměřené především na cyklisty. Děti si v první části výuky zopakují z předchozího roku základní pravidla bezpečné chůze a v další se dozví vše potřebné o bezpečné jízdě na kole a o základních pravidlech pohybu na silnici. Dozví se, co patří do povinné výbavy kola, kam se nesmí na kole vjíždět nebo se naučí řešit křižovatky.

Po této výuce čekají na žáky testy a praktická část výuky na dopravním hřišti, která je dětmi velice oblíbená.

Celkem jsme proškoliili opakovaně 614 dětí.

Výuka na dopravním hřišti

Výuka plynule navazovala na teoretickou část ve školách. V měsících květen a červen se tak vystřídalo na dopravním hřišti okolo 1000 žáků.

V září pak byla dopravní výuka na hřišti určená pouze čtvrtáčkům, kde si ještě na „nečisto“ mohli vyzkoušet jízdu zručnosti. Na jaře na ně totiž čeká zkouška teoretických a praktických znalostí, která bude pro úspěšné děti ukončena získáním Průkazu cyklisty. Celkem jsme proškoliili 230 žáků.

To je zákon, kámo

Na školách probíhaly také přednášky programu „To je zákon, kámo“, jehož autorem je Nadační fond NOVÉ ČESKO. Tento program, který navazuje na protidrogový vlak Revolution train, jenž již dříve žáci základních škol navštívili, zahrnoval netradiční preventivní aktivity. Děti byly rozděleny do týmů odborníků a měly za úkol vyřešit určité „kri-

minální“ případy, které v doprovodném filmu nastávaly. Děti si tak vyzkoušely roli odborníků a vstoupily si nové znalosti.

Na vlastní kůži

V září jsme se opět ujali realizace preventivního projektu „Na vlastní kůži“. Akce pro žáky 9. tříd ZŠ, kterou připravilo město Český Těšín a Městská policie Český Těšín ve spolupráci s BESIPem, Českým červeným křížem, autoškolou, SOŠ Jablunkov, Policií ČR nebo pojišťovnou Generali, má za cíl připravit mladé lidi na budoucí život jako účastníka silničního provozu. Získají informace, jak získat řidičské oprávnění, vyzkoušejí si simulaci dopravní nehody, následně poskytnutí první pomoci apod.

Akce je cílená právě na tuto skupinu, která má již často první zkušenosti s alkoholem a také se již samostatně účastní silničního provozu, ať už jako chodec, cyklista, nebo řidič.

PRO SENIORY

Senior academy 2018

V září jsme pro seniory zahájili tzv. SENIOR ACADEMY pro občany starší 60 let. Preventivní projekt byl finančně podpořen v rámci Programu prevence kriminality na místní úrovni na rok 2018, který vyhláší Ministerstvo vnitra ČR, a také městem Český Těšín.

OBSAH: Když jsem sám a sebeochrana, Ochrana domácnosti vč. ukázky zabezpečení dveří, Praktický nácvik poskytování první pomoci, Základy sebeobrany, Kdy opravdu volat (výjezdní návštěva Integrovaného bezpečnostního centra v Ostravě).

Při realizaci projektu byly instalovány zdarma bezpečnostní řetízky

Namátková kontrola kol, zda nebyla odcizena.

FOTO | DOROTA HAVLÍKOVÁ

Pozvánka

Dne 18. 1. v 9.00 hodin proběhne v Avionu setkání s občany pod názvem „Dobré ráno s MP Český Těšín“.

na dveře, proběhla osvěta problematiky zabezpečení obydlí a byl vydán informační leták pro seniory.

PRO VEŘEJNOST

Dobré ráno s městskou policií

V kavárně Avion proběhlo již čtvrté setkání s občany „Dobré ráno s policií“, kde strážníci vyhodnotili práci za rok 2017 a následně formou debaty u snídaně odpovídali na dotazy občanů. Přišlo i vedení města a hosté z řad hasičů, policie, odboru sociálního a odboru místního hospodářství.

Realizace projektu „Bezpečné kolo“

V rámci česko-polské spolupráce proběhl preventivní projekt „Bezpečné kolo“, který zahrnoval značení jízdních kol syntetickou DNA v celém dvojměstí. Všem zájemcům, kteří si nechali označit jízdní kolo, byly rozděleny reflexní prvky a také letáky s informace-

mi o rozdílech předpisů používání jízdních kol. V rámci projektu proběhly dvě konference a společně se proškolovali strážníci obou měst.

Akce na zviditelnění chodců

Opět jsme připravili dopravně preventivní akci zaměřenou zejména na viditelnost chodců za snížené viditelnosti na pozemních komunikacích, a to zejména na ulicích Ostravská, Pod Zvonek, Frýdecké a Lípová. V rámci preventivní činnosti jsme předali celkem 70 kusů reflexních doplňků.

PRO OSTATNÍ

Kontrola pískovišť

V březnu probíhala preventivní akce zaměřená na kontrolu pískovišť v areálech místních školek. Procházeli jsme celé zahrady, zda zde někdo neodhodil nebezpečný odpad, především jsme hledali ostré věci, o které se dítě může zranit.

K dispozici jsme měli zakoupený detektor kovů.

Akce Jehla

Celkem 36 použitých injekčních stříkaček sesbíralo během dne v dubnu osm pracovníků Městské policie Český Těšín společně s pracovníkem firmy Renarkon během akce Jehla. Strážníci nachodili dohromady desítky kilometrů a proesávali terén důkladně.

Městská policie Český Těšín se do celostátní akce zapojila podruhé, ale již v minulosti během pochůzkové činnosti i v tomto ohledu městští policisté „čistili“ parky a dětská hřiště. Strážníci tak předcházejí nebezpečí, jemuž jsou vystaveny hlavně děti, ale také domácí zvířata, hlavně psi a kočky.

Monitoring bezdomovectví

Ve spolupráci s pracovníci odboru sociálního byl jednou za měsíc realizován monitoring u osob bez

přístřeší. Navštívili jsme lokality, kde se osoby zdržují, ověřovali jsme jejich totožnost, finanční zajištění, případné problémy. Osobám bez přístřeší kurátorky nabízely základní i odborné sociální poradenství, byly motivovány k využívání sociálních služeb a změně své životní situace.

Kontrola záškoláctví

Každý měsíc probíhala kontrola na záškoláctví. Těto akce se účastnili pracovníci Oddělení sociálně-právní ochrany dětí a preventista.

Kontrola rychlosti

V průběhu celého roku jsme prováděli namátkovou kontrolu na dodržování předepsané rychlosti v obci. Samotná kontrola byla ve většině případů realizována v blízkosti přechodů pro chodce a v blízkosti školských zařízení.

SKUPINA PREVENCE
MĚSTSKÉ POLICIE ČESKÝ TĚŠÍN

Stoletá učitelka vyniká svěží myslí a skvělou pamětí

Paní Alžběta Cieslarová, kterou několik generací Česko-těšínských zná jako pedagožku z Obchodní akademie a učitelku německého a anglického jazyka, je o dva měsíce starší než Československá republika.

V době adventu se opět setkala s vedením města. Její přání občanům Českého Těšína k novému roku a laskavé povídání si můžete poslechnout v Těšínských minutách. Paní Cieslarová pochází z Brna, kde také studovala filologii. Na tanečním čaji o páté, který v jihomoravské metropoli pořádali studenti z Těšínska, se seznámila s budoucím manželem Janem Cieslarem. Oba byli vášniví sportovci, hráli mimo jiné te-

nis, a pan Jan Cieslar se zasloužil o vybudování golfového areálu v Šilheřovicích. Paní Cieslarová

nesměla z politických důvodů po roce 1948 celkem dvacet let učit. (DH)

Stoletá Alžběta Cieslarová přijala v době adventu pozvání vedení města.

FOTO | PETR ANASTASOVSKÝ

První místo v psaní na klávesnici

Koncem října proběhla celorepubliková soutěž s mezinárodní účastí v psaní na klávesnici. V kategorii družstev se Obchodní akademie umístila na 1. místě z 25 zúčastněných a získala tak putovní pohár. Rovněž v kategorii jednotlivců naši studenti podali vynikající výkony. Sabina Burešová vybojovala stříbro v 10minutovém opise, kdy podala výkon 550 čistých úhozů za minutu. Jan Lysáček se svými 409 až 469 čistými úhozy také výrazně přispěl k vítězství naší školy a v celkovém pořadí obsadil 5. místo. Martin Michalko, náš nejmladší soutěžící, s frekvencí 297 až do 399 čistých úhozů získal 14. místo a rovněž i on se ve značné míře zasloužil o prestižní vítězství.

URŠULA RECMANIKOVÁ,
VEDOUČÍ SEKCE GRAFICKÝCH
PŘEDMĚTŮ

Kniha o legionářích z Těšínska pomůže zmapovat i osud předka

V prvním prosincovém týdnu Muzeum Těšínska představilo veřejnosti novou publikaci s názvem Českoslovenští legionáři z Těšínska. Kniha v takovémto rozsahu poprvé a unikátně mapuje osudy našich vojáků v československých legiích.

Celkem 223 stran prezentuje výsledek několikaletého badatelského výzkumu Petra Majera, předsedy Československé obce legionářské jednoty Frýdek-Místek, Zbyška Ondřeje z Muzea Těšínska a Jana Saheba ze Zemského archivu v Opavě. Autoři si dali za cíl shromáždit údaje o československých legionářích, kteří se narodili na historickém území Těšínského Slezska, a vzdát tak hold těm, jež se významně zasadili o vznik samostatného československého státu.

Kniha je rozdělena do dvou hlavních částí. První z nich v několika kapitolách přibližuje samotné území Těšínska, které až do roku 1920 tvořilo jeden celek, a složité národnostní, jazykové a sociální poměry, jež v této části českých zemí vládly. Čtenáři jsou rovněž uvedeni do problematiky formování československých legií a jejich významu při vzniku samostatného Československa. Nechybí ani rozbor podílu jednotlivých osob z Těšínska ve francouzských, italských či ruských legiích, pozornost je věnována také jejich sociálnímu původu.

Tady jsem teprve poznal, co je hlad a bída

Bezpochyby zajímavé jsou rovněž životní příběhy vybraných legionářů. Úryvky z jejich deníků dokládají svízele válečného každodenního života, touhu po domovu i strastiplnou cestu do vlasti. Kromě neustálé hrozby zajetí, zranění či zabítí museli vojáci čelit i nepohodlí a hladu. O poměrech v zajateckém táboře v Kazani nás například zpravuje legionář Antonín Heidrich z Frýdku: „... ve 4 hodiny odpoledne jsme přišli do Kazaně do hlavního lágru. Tady jsem teprve poznal, co je hlad a bída. Ráno dostal v kuchyni trochu teplé vody ten, kdo tam měl známé nebo jim něco zaplatil, a já měl jen 24 kopějek, co jsem si vydělal, tak jsem si koupil za 6 kopějek čaj suchý a 18 kopějek jsem dal kuchaři, by mně ráno trochu svařené vody dal. Na oběd bylo zelí a řepa uvařená ve vodě a to měla být polévka a pak jsme dostali trochu ztuchlé prosné kaše a půl funtu chleba večer, opět

polévka ze zelí a z řepy a to bylo jídlo na celý den a každý den...

Velmi složitá a dlouhá cesta domů

Neméně zajímavé jsou zápisky legionářů o bojích, anabázi po transsibiřské magistrále či plavbě lodí z Vladivostoku do Evropy a o exotických krajích, které během své strastiplné pouti navštívili. Jejich zážitky byly vskutku různorodé, například legionář Karel Urbánek z Rychvaldu si při zastávce na Srí Lance poznamenal: „... odebral jsem se ještě s pěti bratry na výlet daleko do vnitrozemí. Šli jsme stále palmovým lesem. Na cestě se k nám přidružil starší člověk, černoch, který nám stále něco povídal, jenže jsme mu vůbec nerozuměli, až nakonec jsme pochopili, že nám chce ukázat svoji zahradu s vysokými stromy, na nichž jsou kokosové ořechy a že nás chce pohostit...“

Druhou, stěžejní část publikace představuje samotný katalog československých legionářů, kteří se narodili na území původně jednotného Těšínska v jeho hranicích před rokem 1920, před přičleněním východní části Polska. Soupis tedy obsahuje i jména legionářů, jež pocházeli z obcí a měst ležících jak na dnešním českém, tak i polském území. Celkem se jedná o 841 osob, které se zbrani v ruce bojovaly za vznik samostatného československého státu. Nejvyšší počet legionářů se narodil ve Slezské Ostravě, Těšíně a Frýdku, hojně vstupovali do legií ale také občané z menších vesnických lokalit na Těšínsku – z Morávky, Starých Hamer či Dobré. Zastoupeni byli rovněž rodáci z dnešních obcí na polském území – z Bílska, Brenné, Visly nebo například Skočova.

Velké množství informací obsažených v knize doplňují četné foto-

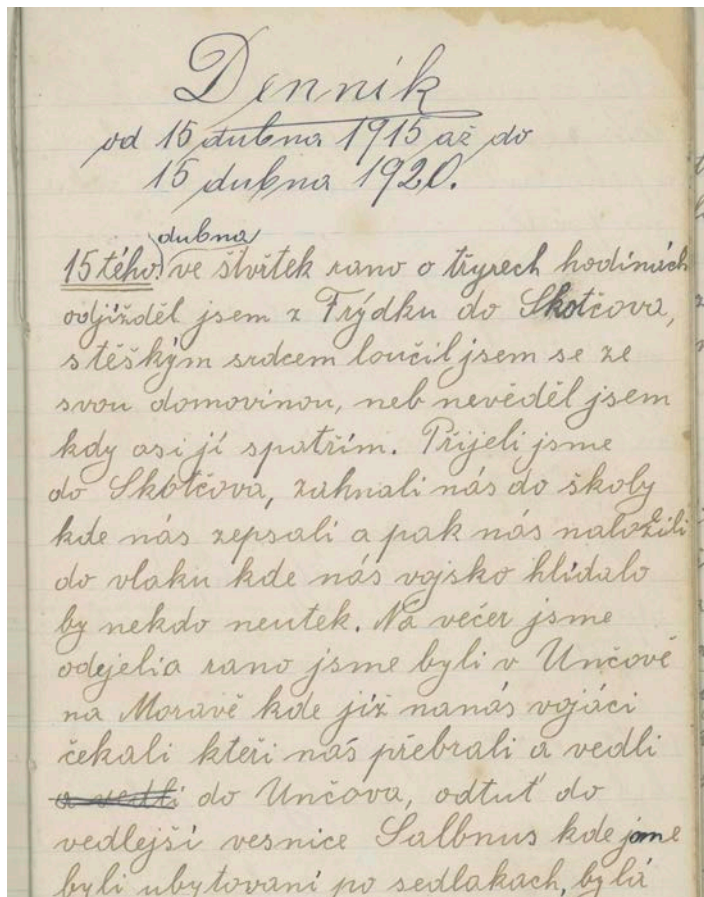
Skupinové foto tří vojáků. Uprostřed stojí František Muroň, legionář z Raškovice.

FOTO | ARCHIV EVŽENA MURONĚ

grafie, dobové pohlednice, ukázky novin a deníků či mapy. Čtenáři tak mají možnost vytvořit si poměrně plastický obraz o událostech na počátku 20. století. Autoři zároveň doufají, že prezentované údaje bu-

dou nápomocny případným zájemcům při pátrání po jejich předcích.

Kniha je k dostání na pobočkách Muzea Těšínska a rovněž v internetovém prodeji. **LENKA NOVÁKOVÁ, MUZEUM TĚŠÍNSKA**

Ukázka z deníku legionáře Antonína Heidricha.

FOTO | ARCHIV PETRA MAJERA

Filmový svátek na Albrechtovce: ENVOFILM 2018

V druhé polovině října proběhl na Albrechtově střední škole v Českém Těšíně již 3. ročník Festivalu ekologických filmů žáků a studentů Moravy a Slezska s mezinárodní účastí ENVOFILM 2018.

Festival se konal s podporou zřizovatele – Moravskoslezského kraje – a pod záštitou hned dvou ministrů, a navíc s osobním přispěním náměstka hejtmána pro oblast školství Stanislava Folwarczného.

Navazujeme tímto na ostravský Ekofilm, který se zrodil už v roce 1974. Autory našich filmů nejsou profesionálové, ale žáci a studenti základních a středních škol. Diváci jsou také žáci a studenti.

Slavnostní vyhlášení vítězných filmů a rozdávání „Oskarů“ se uskutečnilo s účastí vzácných hostů a odborné poroty v Kulturním

a společenském středisku „Střelnice“. Do letošního ročníku jsme obdrželi celkem 29 filmů, z toho 13 filmů od žáků základních škol a 16 filmů ze středních škol, z nichž byly tři snímky zahraniční.

Tváří ENVOFILMu a současně předsedou odborné poroty byl již potřetí portugalský scenárista a režisér Antonio Pedro Nobre, který ocenil vysokou kvalitu natočených snímků i přínos celé akce k rozvoji environmentálního myšlení.

Cena starosty města za nejlepší českotěšínský film byla udělena příspěvku „Kdo vyhraje aneb Tajemství papíru“. Natočili ho Klára Moravcová, Klára Černohorská a Dominika Mokroszová z Gymnázia J. Božka v Českém Těšíně. Hlavní cenu získal a absolutním vítězem se stal poprvé žák naší školy Ondřej Byrtus za animovaný snímek „Doba plastová“.

Dvoudenního filmového festivalu se přímo v naší škole zúčastnili žáci 36 škol a také mnoho hostů z řad veřej-

nosti. Účastníci mohli kromě projekce žakovských a studentských filmů navštívit také fytoworkshop, MESA salon (prezentace jednotlivých oborů naší školy zaměřená na environmentální provoz), zasoutěžit si v sekci Ekohrátky, prohlédnout si výstavu ke Dni stromů či se projít s průvodci v rámci Ekoutulek Těšínem.

Ohlasy účastníků svědčí o tom, že festival zaujal a byl dobře připraven.

Na všechny účastníky se těšíme zase za rok – na 4. ročníku ENVOFILMu v říjnu 2019.

Pokud i vy jste žáky základních nebo středních škol a chcete se zapojit do soutěže, kontaktujte hlavní organizátorku soutěže Pavlu Tomisovou, která všem ráda sdělí podrobnosti k účasti na 4. ročníku soutěže (pavla.tomisova@albrechtovastredni.cz).

TATÁNA POLÁŠKOVÁ

FOTO | ARCHIV ŠKOLY

Moje báječné město! Komentované prohlídky knihovny

Pracovnice a pracovníky Městské knihovny Český Těšín nenajdete jen mezi regály plnými knih. Pro dětské klienty hrají divadlo, připravují soutěže, pro starší pak setkání s literáty nebo cestovatelské přednášky. Již druhým rokem se některé z nich čas od času dokonce převtělí v průvodkyně.

V rámci komentovaných prohlídek nazvaných „Moje báječné město“ pořádají knihovnice již druhým rokem pro žáky třetích až pátých tříd základních škol komentované procházky dvojměstím Český Těšín – Cieszyn. Žáci se například dozvědí, kdo založil Těšín, kde je nejstarší dům a jaká pověst se k němu váže. Čím vším se Těšín

pyšní a jaká je jeho historie. Co více, poznatky si mohou zaznamenat do pracovních listů.

„Děti se nejen dozvědí spoustu informací a zajímavostí, ale také

některé poznatky samy aktivně doplňují. Jako například naposledy jeden chlapec, který znal jméno oblíbeného koně T. G. Masaryka,“ uvedla knihovnice z dětského

oddělení Kateřina Šildrová, která děti provázela společně s Renatou Nevelošovou z knihovny studovny. (DH)

FOTO | DOROTA HAVLÍKOVÁ

Projekt Český Těšín/Cieszyn INEurope zahájil sérii workshopů

Projekt Český Těšín/Cieszyn INEurope, který je na území dvojměstí realizován od března uplynulého roku, zahájil na podzim sérii pracovních setkání v rámci tzv. Přeshraniční platformy expertů.

Její činnost směřuje k vytvoření střednědobé strategie spolupráce mezi samosprávami Těšínu v celkem šesti tematických odvětvích. 7. listopadu 2018 se v Českém Těšíně uskutečnil workshop zaměřený na oblast kultury a sportu a 10. prosince se v Cieszyně sešli zástupci odborné veřejnosti z obou stran česko-polské hranice, aby debatovali o budoucnosti a návrzích ještě hlubší vzájemné spolupráce partnerských měst

v oblasti turistiky a cestovního ruchu. Jednání pracovních skupin se účastní jak klíčoví politici a úředníci z obou radnic a dalších samospráv a regionálních celků v ČR a Polsku, tak externí odborníci, zástupci konsorcia poradenských firem, kteří byli pověřeni zpracováním závěrů jednání s cílem vzniku strategického dokumentu, a pochopitelně i členové projektového týmu, který tvoří kromě zástupců Města Český Těšín jako vedoucího partnera pracovníci Městského úřadu v Cieszyně, Regio-

nálního sdružení územní spolupráce Těšínského Slezska a Sdružení rozvoje a regionální spolupráce „Olza“.

Další expertní workshopy v prvním kole jednání se uskuteční na počátku letošního roku. V lednu účastníci platformy čekají dvě pracovní setkání s tematikou výměny informací mezi samosprávami a společné grafické vizualizace, v únoru pak dva workshopy zaměřené na spolupráci v oblasti územního plánování a infrastruktury a služeb. V jarních měsících proběhne druhé, závěrečné kolo

workshopů a posléze v srpnu 2019 bude projekt zakončen závěrečnou konferencí, během níž bude představen výsledný strategický materiál, který nastíní budoucí spolupráci měst ve všech uvedených oblastech.

PAVEL PEČ, KOORDINÁTOR PROJEKTU, MĚSTO ČESKÝ TĚŠÍN

Projekt je spolufinancován Evropskou unií z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj – Program Interreg V-A Česká republika – Polsko 2014-2020.

Třídění odpadů pokračuje i v novém roce

V posledním dvou letech se naše město umístilo v třídění odpadů v Moravskoslezském kraji na třetím místě, za což občanům, kteří poctivě třídí, děkujeme. Výtěžnost papíru, plastů, skla, nápojových kartonů na občana města za poslední roky stoupá.

V roce 2015 průměrně občan našeho města vytřídil 46,7 kg, v roce 2016 to již bylo 52,1 kg a v roce 2017 už 56,7 kg. Výtěžnost vytrříděného odpadu v našem kraji byla v roce 2017 v součtu 47,3 kg na občana, naši občané tedy krajský průměr převýšili o 9,4 kg. (V době uzávěry Těšínských listů ještě nebyla data za rok 2018 známa.)

Město chce občanům třídění odpadů co nejvíce usnadnit, proto již od roku 2015 rozdalo 6000 sad tašek na tříděný odpad. V roce 2019 bude v 1. pololetí k dispozici dalších 2000 sad tašek na třídění papíru, plastů a skla (1000 sad o objemu 20 l/ks a 1000 sad o objemu 40 l/ks). Na území města je rozmístěno 396 nádob na tříděný odpad. V roce 2018 se svezlo z příměstských částí 24 940 ks pytlů s plasty a 5150 ks pytlů s papírem.

Ale ne všechno je tak jednoduché, jak to vypadá. Pořád se setkáváme s občany, kteří do tříděného odpadu vhadzují odpad, který tam nepatří. Řešíme četnosti vývozu, plánujeme svázet tříděný odpad v některých částech města i 3x týdně. A v neposlední řadě se bohužel setkáváme s vandalismem, poslední případ je ze dne 30. října 2018, kdy došlo k zapálení 6 kusů kontejnerů na tříděný a směsný komunální odpad na Nádražní ulici.

Vzhledem k tomu, že stále někteří občané netřídí nebo si nevědí rady, chtěli bychom vám správné třídění odpadů zjednodušit. Proto v Těšínských listech budeme postupně připomínat, které odpady můžete vhadzovat do konkrétních nádob, tentokrát se zaměříme na papír, sklo a plasty.

PAPÍR

Do modrých nádob (pytlů) patří:

- reklamní letáky
- noviny a časopisy
- knihy, brožury
- katalogy
- kancelářský a balicí papír
- lepenky a kartonové krabice
- neznečištěné papírové sáčky a obaly
- nápojové kartony

NEVHAZUJTE:

- mokrý, voskovaný a uhlový papír (kopírák)
- papír potažený fólií
- mastný nebo jinak znečištěný papír
- použité pleny a hygienické potřeby (kapesníky, ubrousky)
- pauzovací papír
- papírové obaly od vajec
- roličky z toaletního papíru

Velké krabice prosím rozložte.

SMĚSNÉ SKLO

Do zelených nádob patří:

- bílé a barevné sklo
- skleněné střepy
- tabulové sklo
- flakony
- prázdné sklenice od zavařenin

NEVHAZUJTE:

- keramiku a porcelán
- zrcadla
- sklo s drátěnou výztuží
- autosklo
- varné sklo
- žárovky, zářivky a výbojky
- plexisklo
- televizní obrazovky a monitory

Od skleněných odpadů oddělte zátky, víčka, šroubovací uzávěry a zbytky obsahu.

PLASTY

Do žlutých nádob (pytlů) patří:

- PET láhve sešlápnuté
- plastové nádoby a obaly
- plastové sáčky a tašky
- složky a fólie
- obalový polystyren
- plastové obaly od potravin (např. kelímky, vaničky)
- plastové obaly od drogerie (např. mýdla, kosmetiky)
- nápojové plechovky, konzervy od potravin, kovové uzávěry a víčka od nápojů

NEVHAZUJTE:

- znečištěné plastové obaly od olejů a chemikálií
- novodurové trubky
- linoleum, PVC
- videokazety
- pryžové výrobky
- molitan
- obaly od nebezpečných látek (motorové oleje, chemikálie, barvy apod.)

Obaly od potravin zbavte zbytků obsahu. Z kelímku odstraňte víčko.

Nejste si jisti, kam daný odpad patří? Nenašli jste ho uvedený výše? Podívejte se na webové stránky:

www.kamtovyhodit.cz

www.tridime.info

Pytlový systém sběru plastů a papíru v roce 2019

I v tomto roce bude probíhat pytlový svaz plastů a papíru. A kde se pytle svázejí? V Mostech, v Místřovicích, ve Stanislavicích, v Koňákově, v Horním a Dolním Žukově (mimo ul. Šadový) a od rodinných domů na těchto ulicích: Černá, Dělnická I, Horní, Kostelní, Mlýnská, Pod Zvonek, Příkopa, Trinecká, Zahradní, Železniční a Žukovská.

Pytle s plasty (plastové obaly, plastové tašky a sáčky, PET láhve – stlačené, čisté kelímky od jogurtů a jiných potravin, plastové nádoby od kosmetických a mycích prostředků, nápojové plechovky, konzervy od potravin, kovové uzávěry a víčka od nápojů, tato komodita bude po vytrřídění na třídící lince ve Vratimově předána zpracovatelům kovového odpadu), musí být přistaveny k popelové nádobě do 6.30 hodin a budou svázeny v těchto termínech:

5.1., 2.2., 2.3., 6.4., 4.5., 1.6.,

6.7., 3.8., 7.9., 5.10., 2.11. a 7.12. 2019.

Pytle s papírem (noviny, časopisy, knihy, brožury, sešity, rozložené papírové krabice, karton a vlnitá lepenka, čisté papírové obaly a sáčky, reklamní letáky, kancelářský papír a nápojové kartony např. z mléka a džusů) musí být rovněž přistaveny ve svazový den k popelové nádobě do 6.30 hodin a termíny svozů jsou:

9.2., 13.4., 8.6., 10.8., 12.10. a 14.12. 2019.

Veškerý odpad musí být čistý.

Jak dlouho se rozkládají odpady?

Různé odpady se rozkládají různou dobu. Navíc i stejný materiál se může rozkládat mnohem kratší či mnohem delší dobu, protože záleží na místě, kde odpad leží. Nejvíce záleží na vlhkosti, slunečním světle a přístupu vzduchu. U organických materiálů také na existenci rozkladačů, tedy organismů, které se odpadem živí nebo v něm žijí. Přesto existuje celá řada odpadů, která se rozkládá velmi dlouhou dobu nebo dokonce nikdy. Některé zejména organické odpady přírodě škodit nemusí a mohou jí dokonce prospívat. Na druhou stranu jiné odpadky nejen že hýzdí naši přírodu, ale mohou uvolňovat vysoce jedovaté látky. Člověk je součástí přírody a měl by si uvědomit, že to, co po něm může zůstat i tisíce let, zdaleka není jen to, na co by měl být hrdý.

**LENKA KROČKOVÁ, REFERENTKA
ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ**

Nedávno někdo zapálil stanoviště kotejnerů v Nádražní ulici.

Collegium Iuvenum ze zlatou tarcou

Chór gymnazialny „Collegium Iuvenum” Polskiego Towarzystwa Artystycznego „Ars Musica” wrócił w listopadzie z Warszawy z dwoma trofeami. Pierwsze to Złoty Dyplom dla całego zespołu. Drugie – nagroda dla nejlepšího dyrygenta festiwalu, czyli Leszka Kaliny.

Warszawski Międzynarodowy Festiwal Chóralny „Varsovia cantat” miał swoją trzynastou odsłou. Jak się okazało, dla „Collegium Iuvenum” szczęśliwou. – Nie wiemy dokladnie, ile zdobyliúmy punktú. Musiało ich byú jednak co najmnieú 90 na 100 moúliwych, bo tylu potrzeba, by uplasowaú się w Zlotej Strefie – móví dyrygent Leszek Kalina.

Na konkurs chóru musiaú przygoúowaú čtyry utwory – jeden sakralny baúú klasyczny, jeden utwór inspirowany ludowouú wlasnego

kraju, jeden skomponovaný po 1960 roku i ostatni, zupelneú dovolny. „Collegium Iuvenum” postavil na trzy sprawdzone pieúni i jednu nouou.

– Jednym z powodú, dlaczego przygoúowaúliúmy na konkurs tylko jeden nouvy utwór, bylo to, že w tym roku doúaczyúo do chóru prawie dwudziestu pierwszoklasistú. Myúle, že gdyby caúy chóru miaú się uczyú wszystkie utwory od nouwa, nie dalibyúmy rady – uwaúa Joasia Piętaú.

Takim wúólnym konkursowym debutem byla czeska pieú ludowa „Uú je slunko” Arnoúta Koúúála. – Prócz tego zaúpievaliúmy „Regina coeli” Romualda Twardowskiego, „Marsz” i „Jubilate Deo” Józefa úwiúdra – wymienia prezes chóru, Stefan Hławiczka. **BEATA SCHÖNWALD**

Wolfram se konal uú podruhé

Jiú druhým rokem proběhl v úeském Těúině branně vėdomostní závod pro žáky základních a úředních úkol Wolfram, kterého se zúúastnila i naúe Masarykova základní úkola a mateřská úkola úeský Těúín.

Tento závod je provėrkou fyzické zdatnosti i znalosti historie úúastníkú a pořáá jej Krajské vojenské

velitelství v Ostravě na počest paraúutistú vysazovaných na území Proktorátu úechy a Morava.

Městské kolo tohoto závodu proběhlo na stadionu Frýdecká a naúe úkola zde obsadila první a třetí místo, čímú jsme se nominovali do krajského kola ve Vojenském vėcviúovém prostoru Libavá. Naúí žáci

zde získali v konkurenci 22 úkol krásné útvrté místo. Tímto bych ráda podėkovala svým žáúúm za skvělé vėkony v obou kolech závodu a panu řediteli Michalu Neúporkovi za umoúnění reprezentace naúí úkoly.

SOŇA MIKULOVÁ

FOTO | ARCHIV ÚKOLY

Vodaři se letos ve městě nadřeli. Modernizovalo se vodovodní i kanalizační potrubí

V roce 2018 probíhala v úeském Těúině rada stavebních akcí, jejichú cílem je modernizace vodohospodářské infrastruktury.

Týkalo se to jak dodávek pitné vody, tak odvádění a úišúení vody odpadní. Větší stavební akce s sebou nesly také stavební omezení a dočasné omezily komfort obyvatel, jejich cíl je ale jasný a dlouhodobě jednoznačně pozitivní – zajistit efektivní dodávku kvalitní pitné vody obyvatelům města a bezproblémové odvádění vod odpadních.

Zhruba 20 tisíc lidí v úeském Těúině (bez přidruúených obcí) je napojeno na veřejný vodovod společnosti SmVaK Ostrava. Délka vodovodní

sítě přesahuje 63 kilometrú a lidé se spotřebou 92 litrú na osobu a den za rok vypijí zhruba 662 tisíc kubikú kvalitní pitné vody.

Na veřejnou kanalizaci je napojeno více než 22 tisíc obyvatel úeského Těúína a místních částí. Kanalizační síť má délku přesahující 68,5 kilometru a úišúrna odpadních vod mezi úeským Těúínem a Chotěbuzí ročně vyúistí více než 2 miliony kubikú odpadní vody.

Významné modernizace v roce 2018

Vodovody byly rekonstruovány například v ulicích Pod Zvonek a Nádražní. Modernizace vodovodního řadu proběhla také v Ropické ulici v Dolním Žukově. Náklady na

tyto tři akce přesáhly 6,5 milionu korun.

„V ulici Pod Zvonek jsme modernizovali 185 metrú vodovodního řadu z počátku šedesátých let, který vykazoval zvýšenou poruchovost. Celá stavba byla provedena bezvėkopovou technologií. V Nádražní ulici jsme potrubím z polyetylenu nahradili 130 metrú výrazně zkorodovaného ocelového potrubí z třicátých let minulého století. Stavbu bylo nutné koordinovat s rekonstrukcí silnice II/468,” uvádí generální ředitel SmVaK Anatol Pšenička.

V koordinaci s modernizací vodovodního řadu byla rekonstruována v Nádražní ulici za téměř dva miliony kanalizační stoka a související infrastruktura v nevyhovujícím technickém stavu.

V Dolním Žukově vodaři vyměnili 600 metrú potrubí z poloviny sedmdesátých let. Rekonstrukce byla provedena bezvėkopovou technologií řízeného horizontálního vrtání, která je šetrnější k okolí.

Vodohospodářská stavba roku

Nejvýznamnější stavbou roku byla v roce 2018 v úeském Těúině rekonstrukce a oprava kanalizace v Jablunkovské ulici. Původní kanalizační stoka pocházela z poloviny padesátých let minulého století. Tomu odpovídal špatný technický stav potrubí a související infrastruktury. Stavbu bylo nutné koordinovat s rekonstrukcí silnice II/468. „úlo

o modernizaci 1250 metrú kanalizace, z toho dvě třetiny proběhly otevřeným výkopem a 843 metrú opět bezvėkopovou technologií. Výměna se dotkla také související infrastruktury, například 24 revizních úachet,” doplňuje generální ředitel SmVaK Anatol Pšenička. Vodaři rovněž přepojili téměř 130 kanalizačních přípojek a uličních vpustí. Náklady na celou stavbu přesáhly 22 milionú korun.

Významná investice do kanalizační sítě finišovala ke konci roku také v ulici Na Olšinách, kde infrastruktura pocházela z počátku sedmdesátých let minulého století a byla v nevyhovujícím stavu. Proto ji bylo nutné rekonstruovat.

Kde se bude dále modernizovat?

Modernizovat vodárenskou infrastrukturu se bude v úeském Těúině i v roce 2019. V plánu je například modernizace kanalizačních stok v ulicích Studentská a Akátová. Betonové stoky z poloviny padesátých let minulého století jsou v nevyhovujícím stavu, stejně jako atypické revizní úachty znemoúňující bezpečnou údržbu a omezující kapacitu stok. Modernizace úseku v délce 250 metrú proběhne bezvėkopovou technologií a díky ní dojde k zajištění statické únosnosti a zvýšení rychlosti protékajících odpadních vod a kapacity potrubí. **(RED)**

O odpadní vody z našeho města se stará úišúrna odpadních vod na katastru sousední obce Chotěbuz. **FOTO | MAREK SÍBRT**

90. výročí založení tenisového oddílu

Říjnová oslava 90. výročí založení tenisového oddílu v Českém Těšíně v prostorách českotěšínské KaSS „Střelnice“ s účastí 180 sympatizantů tenisu byla důstojným završením devíti dekád aktivit milovníků tohoto gentlemanského sportu. Bohatý program večera nabídl nejprve nejen slavnostní zahájení a předání plakety významným členům tenisového oddílu, ale i kapelu Blaf, kulturně-sportovní vystoupení tanečního klubu Marendi, kapelu Five Star Band, tombolu, večeri dle vlastního výběru ve formě rautu. Slavnostní večer moderoval David Bosh.

MILOSLAV VAVRYS

Předseda oddílu Jakub Rašík (první zprava) a člen výboru Pavel Wojtyla (první zleva) předali plakety významným členům (zleva): Helmutu Kiszovi, Erichu Kiszovi, Karlu Hotovi, Karlu Šurmanovi a Bohumilu Muroňovi.

FOTO | MARTIN TRČKA

Páté narozeniny Běžecké skupiny v Českém Těšíně

Před pěti lety se jeden běžecký nadšenec rozhodl, že zkusí spojit běžce a běžkyně z Českého Těšína a okolí do skupiny, která bude spolu běhat a také reprezentovat naše město na různých závodech.

Nejprve jsme se scházeli každou neděli, ale postupem času nás začalo ubývat, tak společné nedělní tréninky byly zrušeny. Nyní se opět jeden náš člen, Pavel Czylok, pokusil tyto společné výběhy obnovit a ukázalo se, že změna dne na středu byl dobrý nápad, a v tento den se tréninku zúčastňuje pravidelně čím dál větší počet běžců. Postupně se naše skupina rozrostla na 25 aktivních členů, a přibývají další, i z okolních měst. Poznáte nás podle skupinových dresů, které se snažíme obměňovat, a v příštím roce se ukážeme v již jejich třetí variantě. Naši členové se zúčastňují různých závodů během celého roku podle hlavičkov

BsvČT, a to jak silničních, tak i traťových. V letošním i loňském roce se nám podařilo zajistit tzv. vodiče na tradiční běžecký závod Fortuna běh. Máme mezi sebou i oficiálního kondičního běžeckého trenéra, a tak se do budoucna můžete těšit na jeho odborné rady, popř. individuální tréninky.

Společné tréninky se nyní konají každou středu v 18 hodin a informace o nich naleznete na Facebooku: ČESKÝ TĚŠÍN - BsvČT - společné výběhy. Další informace a zajímavosti o skupině a o běhání naleznete na oficiálních stránkách na FB: Běžecká skupina v Českém Těšíně. Letos jsme se rozhodli nejenom běhat, ale uspořádat i pár společných výletů do hor, a v této aktivitě určitě budeme pokračovat i v příštím roce. Pokud se k nám chcete přidat, stačí přijít na některý společný trénink, rádi vás uvidíme.

MONIKA KOLLARCZYKOVÁ

AKCE NA ZIMNÍM STADIONU

FOTBAL NA LEDĚ

– neděle 20. ledna od 10.00 hod.

Tento den se bruslení pro veřejnost v čase 14.00-15.30 hod. nekoná.

BRUSLENÍ PRO VEŘEJNOST O JARNÍCH PRAZDNINÁCH

11. 2.	10.00-11.30
12. 2.	10.00-11.30
13. 2.	10.00-11.30 a 15.30-17.00
14. 2.	10.00-11.30
15. 2.	10.00-11.30 a 15.30-17.00
16. 2.	14.00-15.30
17. 2.	8.30-10.00 a 14.00-15.30

Více informací, plánované akce a změny v termínech veřejného bruslení naleznete na webu www.suzct.cz.

Zimní fotbalový turnaj O Pohár SÚZ

Již 3. ročník zimního fotbalového turnaje mužů se bude konat každou sobotu od 26. ledna do 9. března na umělé trávě sportovního areálu na

Frýdecké ulici, a to vždy od 9 do 17 hodin.

Turnaje se zúčastní Slovan Horní Žukov, SC Smilovice, TJ Bystřice, 1. FK Spartak Jablunkov, TJ Sokol Hnojník, TJ Sokol Nýdek, T.S. 1909 Piast Cieszyn a obhájce titulu LKS Golezów. (RED)

ZŠ Kontešinec třetí v brannosti!

Ve Vojenském výcvikovém prostoru Libavá proběhla krajská soutěž Wolfram, kterou organizuje armáda v rámci projektu Příprava občanů k obraně státu. ZŠ Kontešinec reprezentovalo družstvo deváťáků ve složení Ondřej Frysz, Nicolas Osička, Adam Stonawski a Sára Štefková. Tento tým předvedl své dovednosti už v městském kole.

Vojáci si pro soutěžící připravili řadu náročných disciplín. Vše zahájila plavba na raftu po vodní nádrži Barnov. Následovalo poznávání armádní techniky a zbraní, zdravotěda, prověření týmové spolupráce, silová disciplína, vědomostní test o Ostravské operaci, střelba ze vzduchovky, bojová dráha a topografie. Mezi stanovišti se žáci museli přesunovat během, kdy kromě preciznosti v plnění úkolů hrál důležitou roli i čas.

Všechny týmy doběhly do cíle obohacené o nevšední zážitky. Navíc si mohly vyzkoušet laserovou střelnici nebo lukostřelbu. Naše družstvo díky náročné přípravě vybojovalo úžasné 3. místo z celkového počtu 26 týmů.

RADEK SPORYSZ, TRENÉR DRUŽSTVA

HOKEJISTÉ ČESKÉHO TĚŠÍNA ZŮSTÁVAJÍ NA DOMÁCÍM KLUIŽISTI STÁLE STOPROCENTNÍ

Wolves se drží v elitní čtyřce Krajské ligy

Dvanáct vítězství, čtyři porážky, 35 bodů a průběžné čtvrté místo v tabulce Krajské hokejové ligy. Třetí sezona se pro hokejisty Českého Těšína vyvíjí příznivě. „Není to ještě na sto procent,“ upozorňuje 26letý kapitán Vlků Daniel Smuž hrající centra.

Zaznamenali jste dvanáct výher a jen čtyři porážky. Jak se vám zdámlouává dosavadní vývoj sezony?

Není to sice na sto procent, ale držíme se na špici, dělení třetí čtvrté místo je velice pěkné, můžeme být spokojeni.

Co podle vás schází k těm sto procentům?

Je nás málo, limitují nás zranění a pracovní povinnosti. Pořád to nějak lepíme, ale zatím vyhráváme, což je dobře.

Jak je to u vás s tréninkovou docházkou?

Střídačka Vlků – trenér Jaroslav Bariš (vlevo) a jeho asistent Stanislav Symon (druhý zleva).

FOTO | ROMAN BASELIDES

Kapitán českotěšínských hokejistů Daniel Smuž.

FOTO | ROMAN BASELIDES

Trénujeme třikrát týdně, v sobotu hrajeme. Pokud máme zápas i ve středu, tak jen dvakrát. Snažíme se, aby se na tréninku vždycky sešly aspoň dvě kompletní pětky. Kdyby nás chodilo ještě více, bylo by to mnohem lepší.

Zatím jste prohráli pouze čtyřikrát – ve Studénce, v Krnově,

v Horním Benešově a v Karviné. Na domácím ledě jste stoprocentní. Hodláte se porvat o postup do druhé ligy?

Sezona je dlouhá, play-off je nevyzpytatelné. Mezi největší aspiranty na postup patří Krnov se Studénkou, silné týmy mají i Bohumín a Karviná. Letos ale přišly solidní posily, pětice nových hráčů náš tým pozvedla. Naším hlavním cílem není postup.

Co je tedy pro vás nejdůležitější?

V první řadě chceme naším hokejem bavit diváky, aby ti, kteří si koupí lístek, odcházeli ze stadionu spokojeni. Velice si vážíme podpory všech našich fanoušků.

Kolik odchovanců nyní obléká dres Českého Těšína?

Nerad bych na někoho zapomněl, ale jsme tady asi tak čtyři. Bylo nás

Výsledky hokejistů Českého Těšína:

Wolves - Horní Benešov 6:3
Studénka - Wolves 6:4
Karviná - Wolves 2:5
Krnov - Wolves 4:1
Wolves - Nový Jičín „B“ 8:2
Rožnov - Wolves 6:7
Wolves - Bohumín 7:3
Frýdek-Místek „B“ - Wolves 3:4
Horní Benešov - Wolves 5:3
Wolves - Studénka 3:2
Karviná - Wolves 3:2
Wolves - Krnov 5:3
Nový Jičín „B“ - Wolves 1:8
Wolves - Rožnov 5:4
Bohumín - Wolves 2:4
Wolves - Frýdek-Místek „B“ 5:2

více, ale někteří naši hráči odešli jinam. Za nás nastupují hokejisté ze sousedních měst, z Ostravy, Havířova a podobně.

Jaká byla vaše hokejová minulost?

Začal jsem v Českém Těšíně, poté jsem zamířil do Třince, kde jsem byl až do dorostu. Tam člověk musí mít i štěstí, ale zkrátka tam tenkrát byli lepší hráči, než jsem byl já. Odešel jsem tedy do Havířova, poté jsem byl dva roky v Orlové a nakonec jsem se vrátil do Českého Těšína.

Prozradíte svůj oblíbený klub?

Fandím třineckým Ocelářům, z hráčů jsem vždy obdivoval Martina Havláta.

ROMAN BASELIDES

Jde do tuhého. BAHL je v plném proudu

Beskydská amatérská hokejová liga (BAHL), která se hraje na zimním stadionu v Českém Těšíně, nabrala na přelomu roku na obrátkách.

Výtečně si vedou hokejisté Nebor, kteří se díky čtyřem vítězstvím posunuli už na třetí místo tabulky. Ke svým soupeřům byli hráči Nebor gólově neobyčejně štědrí – Mosty přešli 4:1, pak dali desítku vedoucí Stříteži a osmičku Panterům. V posledním duelu doslova znemožnili Hrádek, smetli ho 11:3. Sečteno a podtrženo: v posledních třech zápasech Nebory nastřílely úctyhodných 29 branek!

Konec roku 2018 zastihl ve velmi dobré formě také hokejisty Třince – Imperátoři postupně přešli Pantery z Cieszyna, Monsters a Kozubovou. Drží se ve špici, aktuálně jsou třetí. O bod méně než vedoucí Střítež mají hokejisté Kozubové, kteří smetli Havířov, poradili si s Buldoky, ale posléze nestačili na Imperators.

Na pátém místě se drží mostecké Dynamo, které vloni hrálo na chvostu tabulky, naopak Hrádek – nejspěšnější celek BAHL a obhájce loňského prvenství – se hledá a je až osmý.

Nejproduktivnějším hráčem soutěže je útočník Hrádku Jakub Pav, doposud nastřílel 32 bodů za 16 branek a stejný počet nahrávek. Druhý je Bogdan Piwko z Nebor 30 (17+13), třetí jeho oddílový spoluhráč Miroslav Mucha 29 (16+13), čtvrtý Tomáš Suszka z Mostů 27 (15+12) a pátý mostecký Roman Hučík 24 (14+10).

(BA)

Hokejové Nebory drtí jednoho soupeře za druhým.

FOTO | ROMAN BASELIDES

Týden hokeje pro děti

Již pošesté budou zimní stadiony po celém Česku patřit všem malým zájemcům o lední hokej. V našem městě proběhne Týden hokeje ve středu 23. ledna od 16.30, kdy se mohou všechny holky a kluci v doprovodu rodičů stát hokejistkou nebo hokejistou.

Pro děti bude připraven zábavný program, kdy si vyzkouší trénink, a to jak na ledě, tak i na suchu. S ostatními kamarády si zahrají spoustu her a společně zažijí spoustu zábavy. Dorazit může každý bez ohledu na předchozí zkušenosti.

Na každého malého účastníka čeká kromě velkého množství zážitků i řada dárků, včetně reprezentačního dresu, ve kterém bude moci dítě následně absolvovat celý program na ledě.

Více informací na www.hc-tesin.cz.

(RED)

THAIBOXER DAVID KŘISTEK BOXOVAL NA PRESTIŽNÍ MEZINÁRODNÍ AKCI – ENFUSION

Lidé mě hnali dopředu, bojoval jsem pro ně

David Křístek (vpravo) pracuje jako policista.

FOTO | ROMAN BASELIDES

Thaiboxer David Křístek má za sebou jeden z největších zápasů své kariéry. Počátkem prosince 24letý borec startoval v třinecké Werk Areně na prestižní akci Enfusion. I navzdory porážce zanechal dobrý dojem.

Užil jste si utkání proti polskému bojovníkovi?

Bylo to neskutečné, byl to můj první zápas před tolika lidmi.

Hnali mě dopředu tak intenzivně, že i když jsem dostával rány, měl jsem obrovskou chuť bojovat pro ně. I když jsem už třeba nemohl, snažil jsem se, aby to bylo co nejlepší.

Cítil jste před soubojem nervozitu?

Před zápasem ano, ale jakmile jsem vlezl do ringu, veškerá nervozita zmizela. Těší mě, že jsem mohl na takové akci boxovat.

Co rozhodlo o vašem nezdaru?

Myslím si, že to byla zkušenost soupeře. Pořád tlačil, prostě byl zkušenější. Příště si na to dám bacha a lépe se připravím. Neříkám, že bych něco podcenil, to určitě ne. Nachystal jsem se dobře, ale soupeř byl prostě lepší než já. Takový je sport.

Mohl jste třeba něco udělat jinak?

Když se na svůj zápas dívám zpětně, všechno bych udělal stejně. Ano,

jistě by se něco dalo udělat lépe, ale v danou chvíli jsem to provedl tak, nejlépe jak jsem mohl.

Byl to nejtěžší protivník, proti kterému jste doposud nastoupil?

No, hlavně byl nejvyšší. Vždycky se na soupeře dívám seshora a teď jsem musel zvedat hlavu i ruce. Na druhou stranu se mi povedlo dobře uhýbat jeho úderům. Vezmu si z toho zápasu ty dobré věci a posunu se dál.

Co vám radil trenér Vaňka během utkání?

Říkal mi, že je plná hala, ať si to užiji. Že je to devět minut mého života, ať do toho dám opravdu všechno.

Fandili vám v hledišti také vaši příbuzní?

Měl jsem tam celou rodinu, mamku, tatku, babičku, dědu, přítelkyni, vedoucího z práce i další spolupracovníky. Jsem policista na obvodním oddělení v Českém Těšíně.

Využijete thajský box v práci?

Samozřejmě, občas ano.

ROMAN BASELIDES

FAKTA A VÝSLEDKY

ŠERM

Na turnajích Českého poháru v šermu mladších žáků, které proběhly koncem loňského roku v Brně a Liberci, se probojoval do finále Václav Sokol ze Slavojů Český Těšín. Mladý šermíř na obou turnajích obsadil sedmou příčku a stejná pozice mu náleží rovněž v celostátním žebříčku (v konkurenci 45 šermířů). Oddíl šermu finančně podporuje město Český Těšín. Oddíl šermu hledá

Nadaný šermíř Václav Sokol. FOTO | ARCHIV ODDÍLU

nové zájemce od deseti let o tento tradiční olympijský sport. Kontakt: vr.sokol@seznam.cz.

PLAVÁNÍ

Českotěšínská plavci Sofie Vavrdová, Wiktorie Endrych, Eliška Šlapotová a Andrzej Bulawa se svými výkony probojovali na Pohár Moravy 2018 v plavání. Vedli si velice dobře, zásluhou Adržeje Bulawy získali dvě stříbrné a dvě bronzové medaile.

CROSSMINTON

Koncem listopadu se v Pardubicích konalo podzimní mistrovství ČR v crossmintonu, na kterém nechyběl českotěšínský sportovní klub MaKaKo, jeho borci byli vidět. Výprava devíti hráčů v pěti věkových kategoriích získala cenné kovy. V kategorii mix hráčů do 10 let brala stříbro Viktorie Bury. V kategorii dívek do 14 let stejnou medaili vyválčila Natálie Mazurová a v kategorii žen nad čtyřicet let se z bronzu radovala Lucie Bury. „Je to další výrazný úspěch tohoto mladého sportu

Českotěšínská hráči startovali na MČR v crossmintonu. FOTO | ARCHIV ODDÍLU

a je určitě povzbuzující, že hráči z Českého Těšína hrají v něm výraznou úlohu na republikové úrovni i na mezinárodní. Rád bych poděkoval všem účastníkům mistrovství a také těm, kteří se tohoto sportovního klání nemohli zúčastnit,“ poděkoval za příkladnou reprezentaci klubu MaKaKo jeho předseda Pavel Mašek. (RED)

TĚŠÍNSKÉ LISTY

Periodický tisk územního samosprávného celku

Vydává: Město Český Těšín, nám. ČSA 1/1, 737 01 Český Těšín, IČO 00297437 | Šéfredaktorka: Mgr. Dorota Havlíková

Redakční rada: Mgr. Gabriela Hřebačková, Ing. Vít Slováček, Bc. Tomáš Pavelek | Evidenční číslo: MK ČR E 17299.

Příspěvky, inzerce: czernekova@tesin.cz | Grafická úprava: David Styčka | Tisk: SAMAB PRESS GROUP, a. s.

Redakce si vyhrazuje právo na úpravu či případné krácení příspěvků. | Vydavatel si vyhrazuje právo publikované materiály zveřejnit též na internetu.

Reklamační roznos Těšínských listů do schránek: 606 688 612. Nevyžádané rukopisy a fotografie se nevracejí.

Těšínské listy jsou dostupné také ve formátu PDF na stránkách www.tesin.cz

Vánoční hrníček opět nechyběl, poslední kusy podpořily sbírku

Již podruhé jsme v době adventu na našem náměstí otevřeli stánek Vánoční Těšíňák, abychom přispěli k oživení vánoční atmosféry na náměstí i mimo program a vytvořili tak ze společného setkání s tematickým hrníčkem příjemnou tradici. Velmi nás potěšilo, když se lidé u nás scházeli, i když na náměstí svítilo pouze okénko našeho stánku.

V duchu tradice se nesly i naše hrníčky. Letos jsme je nechali vyrobit z českého porcelánu a vytvořili motivy, které charakterizují české Váno-

ce. Jeden byl se stromečkem a druhý s kaprem. Samozřejmě nechyběly ani motivy z Českého Těšína.

I letos byl o ně veliký zájem, a tak jsme se rozhodli poslední dva kusy dát do dražby a výtěžkem podpořit veřejnou sbírku Stelince, holčičce z Českého Těšína.

Pro ty, kteří nás třetí sobotu navštívili, jsme připravili jízdu v koňském povozu. Obzvláště po setmění byla jízda osvětleným česko-těšínským náměstím nevšedním zážitkem.

Program Vánočního Těšíňáku jsme uzavřeli v předvečer Štědrého dne. Nechybělo dobré svažené víno, koledy a pro děti sladkosti. Na závěr jsme si při jiskření prskavek popřáli šťastné a veselé prožití vánočních svátků. Děkujeme všem, kteří byli u toho a podíleli se na vytvoření opravdu kouzelné atmosféry. Byli bychom rádi, kdyby se tato příležitost stala tradicí. Více informací najdete na Facebooku: Vánoční Těšíňák. **TÝM VÁNOČNÍHO TĚŠÍŇÁKU**

FOTO | LUKÁŠ ZABYSTRZAN

Vážení a milí diváci, přátelé Těšínského divadla!

Dovolte mi, abych vám za celé naše divadlo popřál do nového roku především pevné zdraví, radostnou mysl a především takovou práci, která vás nejen uživí, ale hlavně vás bude bavit. Také bych si ze srdce přál, abyste i v novém roce našli čas navštívit vaše Těšínské divadlo. Budete srdečně vítáni. A aby cesta k nám byla ještě snadnější, dovoluji si vás informovat, že v lednu 2019 otevíráme na náměstí naproti budově radnice Informační centrum

a pokladnu Těšínského divadla, kde si můžete zakoupit divadelní předplatné na následující sezonu i vstupenky na představení a akce konající se na všech scénách našeho divadla. Také se zde můžete podrobně seznámit s připravovanými tituly všech tří scén a nahlédnout do pracovního života našeho divadla. Milí diváci, na viděnou v hledišti Těšínského divadla.

VÁŠ PETR KRACIK, ŘEDITEL
TĚŠÍNSKÉHO DIVADLA

Szanowni, drodzy widzowie, przyjaciele Teatru Cieszyńskiego!

Pozwólcie, abym w imieniu całego naszego teatru złożył Wam życzenia przede wszystkim zdrowia, radosnych myśli i takiej pracy, która przynosi nie tylko korzyści finansowe, lecz także zadowolenie.

Z całego serca życzę również, żebyście w Nowym Roku znaleźli czas na odwiedzenie Teatru Cieszyńskiego. Zawsze będziecie mile widziani. Aby droga do nas była jeszcze łatwiejsza, pragnę Was poinformować, że w styczniu 2019 roku otwieramy na ryku naprzeciwko ratusza centrum informa-

cyjne i kasę Teatru Cieszyńskiego, gdzie można zakupić abonament na kolejną sezon oraz bilety na spektakle i imprezy odbywające się na wszystkich trzech scenach naszego teatru. W tym miejscu możecie również dowiedzieć się więcej o przedstawieniach przygotowywanych przez trzy sceny teatru i zajrzeć za kuliszy naszej teatralnej pracy.

Drodzy widzowie, do zobaczenia na widowni Teatru Cieszyńskiego.

WASZ PETR KRACIK, DYREKTOR
TEATRU CIESZYŃSKIEGO

PRŮKAZ ENERGETICKÉ NÁROČNOSTI BUDOVY

- Odborné posudky pro Nová Zelená Úsporám
- Výpočty tepelných ztrát
- Měření, kontrola a vyhodnocení účinnosti kotlů a klimatizací

STAVEBNÍ PROJEKTY

- Stavební projekty (domy, garáže, přístřešky, vestavby)
- Vyřizování stavebních formalit (stavební povolení, ohláška)

EMTEST spol. s r.o.
www.emtest.eu

558 731 080, 558 712 129, 608 368 378
Kancelář: Hrabinská 1951/50c, Český Těšín
e-mail: emtest@emtest.eu

mojeplazma WWW.MOIEPLAZMA.CZ

**DARUJTE KREVŇÍ PLAZMU
A POMOŽTE NÁM
ZACHRAŇOVAT LIDSKÉ
ŽIVOTY**

Najdete nás na 2 kontaktních místech

**POBOČKA
ČESKÝ TĚŠÍN**

MojePlazma
Nádražní 41
737 01 Český Těšín
tel.: 558 871 001
tesin@mojeplazma.cz

PONDĚLÍ 7.30–19.00 HOD.
ÚTERÝ 7.30–19.00 HOD.
STŘEDA 7.30–19.00 HOD.
ČTVRTEK 7.30–19.00 HOD.
PÁTEK 7.30–19.00 HOD.

Poslední dárči jsou
přijímány hodinu před
ukončením pracovní doby.

**POBOČKA
OSTRAVA**

MojePlazma
Horní 266/73
700 30 Ostrava
tel.: 592 750 440
darovat@mojeplazma.cz

PONDĚLÍ 7.30–19.30 HOD.
ÚTERÝ 7.30–19.30 HOD.
STŘEDA 7.30–19.30 HOD.
ČTVRTEK 7.30–19.30 HOD.
PÁTEK 7.30–19.30 HOD.

Poslední dárči jsou
přijímány v 18.15 hod.

**UHRADÍME VÁM
MĚSÍČNĚ AŽ
1200 Kč***

**přejeme vám
rok plný zdraví
a děkujeme za
projevenou důvěru**

*Za předpokladu pravidelného dárcovství v intervalu 1 krát za 14 dní. Dle ustanovení §32 odst. 2 zákona 373/2011 Sb. o specifických zdravotních službách, podle kterého za krev odebranou pro výrobu krevních derivátů a pro použití u člověka podle jiných právních předpisů a za její odběr nezvaniká osobě, které byla krev odebrána, nárok na finanční ani jinou úhradu, s výjimkou účelné, hospodárné a prokazatelné vynaložených výdajů spojených s odběrem její krve, o které tato osoba požádá, a to celkem do maximální výše 5 % minimální mzdy.

Děti dětem v Základní škole Pod Zvonek

**Cvrliky, cvrliky! Ťuky, ťuk!
V několika jazycích, ale jedním
hlasem. I takto by se dal pta-
čím nářečím uvést mezinárodní
projekt Děti dětem.**

Projekt vznikl v rámci víceletého programu financovaného z prostředků Ministerstva kultury a národního dědictví Polské republiky NEZÁVISLÁ / NIEPODLEGŁA,

v rámci dotačního programu Institutu Adama Mickiewicze v Polsku a ve spolupráci s Těšínským divadlem a DDM Český Těšín.

Je nám velkou ctí, že k realizaci tohoto projektu byli vybráni právě žáci 5. A naší školy. Společně s herci z Polska a Těšínského divadla trénovali, nacvičovali a nahrávali malé etudy, učili se dorozumět v různých jazycích (česky, polsky,

estonsky, maďarsky) prostřednictvím hudby – zpívali, tleskali, bubnovali, napodobovali ptačí zpěv. A to vše prokládaly verše polských básníků Juliana Tuwima a Jana Brzechwy.

Výsledkem jejich dvoudenního snažení byl videozáznam interaktivního představení s audionahrávkou ptačí scénky, který v rámci projektu bude dál cestovat do Maďarska,

Polska i Estonska. Páťáci ukončili své snažení závěrečnou prezentací pro své spolužáky z 1. stupně naší školy.

Aktivita v tomto projektu jsou zájsté velkým přínosem v oblasti mezilidských vztahů a mezinárodních kontaktů. Žáci si všechny tyto aktivity velice užívali a odnesli si mnoho zajímavých poznatků.

**ŠÁRKA PŘEČKOVÁ,
ŽŠ A MŠ POD ZVONEK**

Sejdeme se v adventu...

V pátek 30. listopadu jsme se s dětmi z mateřských škol Firemní a Akátová zúčastnili projektu Střediska volného času Amos „Sejdeme se v adventu s rozsvícením Vánočního stromu“. S naším hudebně-tanečním vystoupením pod názvem Kouzlo Vánoc jsme tak jako dá-

rečky, sněhuláčky a sněhové vločky vstoupili do krásného předvánočního času. Obě školky vyrobily také svůj betlém a v celoměstské soutěži byly společně s ostatními školami a školkami oceněny.

ANDREA ŠTEMBERKOVÁ

FOTO | ARCHIV ŠKOLY

Gimnazjalistów Praga Teatralna

Grupa 23 uczniów z klas maturalnych Polskiego Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Czeskim Cieszynie wyjechała w październiku na wycieczkę kulturalną do Pragi.

Dlaczego kulturalną? Najstarsi z naszego gimnazjum obejrzeni bowiem podczas trzydniowego pobytu trzy spektakle teatralne. Komedie pod tytułem „Ani spolu, ani bez siebie” w teatrze Kalich. Następnie obejrzeni „Spalovače mrtvol” z krzesel sali przepięknego Stavovského divadla. Z Prahou gimnazjaliści pożegnali się spektaklem politycznym „Konec masopustu”, którego autor Josef Topol uważany jest za jednego z najwybitniejszych czeskich dramaturgów.

Oprócz przechadzek po jesienniej stolicy, zwiedzania oraz spędzania czasu w kawiarenkach, studenci mieli też okazję pooglądać wnętrza Narodniego divadla, z którego historię zaznajomił ich ciekawie pan przewodnik.

EWA WIERZGOŃ, IZA TACINA

Service for the Future

Umyli a vydezinfikovali jsme odpadové nádoby v Českém Těšíně

**Na celém území města se
od 12. do 16. listopadu 2018
uskutečnilo mytí nádob
na odpad.**

- provedeno strojní mytí a dezinfekce vnitřních ploch celkem téměř 600 ks nádob o objemu 1100 l
- z toho cca 260 ks separačních nádob
- nejvíce znečištěných 150 ks nádob bylo domyto ručně

R Y C H L Ý
GIGABITOVÝ
INTERNET

www.silesnet.cz

777 27 28 28

Jaký byl advent a začátek roku v našem městě?

FOTO:
DOROTA HAVLÍKOVÁ,
KASS „STŘELNICE“, VLADISLAV LACH,
LUKÁŠ ZABYSTRZAN